

Р Е Ш Е Н И Е

№ О2-Л-135-11
от 13.11.2013 г.

ДЪРЖАВНАТА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

на закрито заседание, проведено на 13.11.2013 г., след като разгледа преписка, образувана по Решение № О1-Л-135-11 от 19.02.2013 г. на ДКЕВР за откриване на процедура за отнемане на лицензия № Л-135-11/29.11.2006 г., издадена на „ЧЕЗ Електро България“ АД за дейността снабдяване с електрическа енергия, доклад с вх. № Е-Дк-90/19.02.2013 г., доклад с вх. № Е-Дк-157/11.04.2013 г., доклад с вх. № Е-Дк-220/15.05.2003 г., доклад с изх. № 513/16.10.2013 г. и допълнение към него от 31.10.2013 г., както и събраните данни от проведеното на 16.04.2013 г. открито заседание, установи следното:

Основания за откриване на процедурата за отнемане на лицензията

С решение № О1-Л-135-11 от 19.02.2013 г. ДКЕВР е открила процедура по отнемане издадената на „ЧЕЗ Електро България“ АД лицензия № Л-135-11/29.11.2006 г. за дейността снабдяване с електрическа енергия.

Процедурата е открита на основание чл. 71, ал. 1, ал. 2, т. 1 от Наредбата за лицензиране на дейностите в енергетиката /НЛДЕ, отм. бр. 38 от 23.04.2013 г./ - въз основа на издадени актове за установяване на нарушения (АУАН) № Л-135-11/29.11.2006 г.

С АУАН № 07/19.02.2013 г. се установява, че на 18.02.2013 г. ДКЕВР е изискала от „ЧЕЗ Електро България“ АД в срок до 14.00 часа на 18.02.2013 г. да представи всички сключени договори за услуги с „ЧЕЗ България“ АД за периода 2011 г. – 2012 г., както и информация за превъзлагане на услуги на трети лица от страна на „ЧЕЗ България“ АД. Писмото е изпратено по факс на тел. номер 029871863 и е получено в 10.20 ч. от „ЧЕЗ Електро България“ АД. До 14.00 ч. в деловодството на ДКЕВР не е постъпила исканата информация от лицензианта, с което „ЧЕЗ Електро България“ АД е нарушило чл. 51, ал. 1, т. 2 от НЛДЕ /отм./, с което е осъществило състава на административно нарушение по чл. 208, ал. 1 от Закона за енергетиката.

Съгласно АУАН № 08 от 19.02.2013 г. на 31.07.2012 г., в гр. София, „ЧЕЗ Електро България“ АД е извършило прихващане от насрещно задължение към „Национална електрическа компания“ ЕАД в размер на 11 778 975 лв., по фактура № 1200029572 от 31.07.2012 г., съгласно договор за продажба на електрическа енергия № 4000/2007 г. (на обща стойност 26 971 309, 09 лв. с ДДС,) която сума е следвало да бъде платена от „ЧЕЗ Електро България“ АД до 10.08.2012 г. По този начин „ЧЕЗ Електро България“ АД е нарушило т. 8 и т. 9 от Раздел IV от Методиката за компенсиране на разходите на обществения доставчик и крайните снабдители, произтичащи от наложени им към обществото задължения за изкупуване на електрическа енергия по преференциални цени от възобновяеми енергийни източници и високоефективно комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия. С действията си „ЧЕЗ Електро България“ АД е

нарушило т. 2.1 от Лицензия № Л-135-11/29.11.2006 г. за дейността „снабдяване с електрическа енергия”, с което е осъществило състава на административно нарушение по чл. 206, ал. 1 от ЗЕ.

С АУАН № 23 от 19.02.2013 г. се установява, че „ЧЕЗ Електро България” АД не е извършвало лицензионната дейност при спазване на действащото законодателство, а именно на Закона за обществените поръчки, като е сключило в град София на 01.06.2011 г. с „ЧЕЗ България” ЕАД Договор за предоставяне на услуги № SLA_CEZ_BG_CEZ_EL_2011_001, с който заобикаля ЗОП.

С АУАН № 24 от 19.02.2013 г. се установява, че „ЧЕЗ Електро България” АД не е извършвало лицензионната дейност при спазване на действащото законодателство, а именно на Закона за обществените поръчки, като е сключило в град София на 29.04.2011 г. с „ЧЕЗ България” ЕАД Договор за предоставяне на услуги № SLA_CEZ_BG_CEZ_EL_2011_001, с който заобикаля ЗОП и така нарушава действащото законодателство.

Възражения на „ЧЕЗ Електро България” АД срещу основанията за откриване на процедура и анализ на представените доказателства за преустановяване на нарушенията и за отстраняване на последиците от тях

С решението за откриване на процедура за отнемане на издадената лицензия на „ЧЕЗ Електро България” АД на основание чл. 71, ал.4 от НЛДЕ /отм./, комисията е дала на дружеството седемдневен срок да отстрани установените нарушения.

Съгласно чл. 73, ал. 2 във връзка с ал. 1 от НЛДЕ /отм./ с предупреждението, дадено на лицензианта за преустановяване на нарушенията и за отстраняване на последиците в определения срок, комисията е изисквала писмено становище от лицензианта по основанията за откриване на процедурата.

На основание чл. 73, ал 2 от НЛДЕ „ЧЕЗ Електро България” АД е представило становище, постъпило в ДКЕВР с вх. № № Е-13-47-14/27.02.2013г., по констатациите, изложени в Решение № 01-Л-135-11 от 19.02.2013 г. на ДКЕВР, както и информация за предприетите действия за преустановяване на нарушенията и отстраняване на последиците от тях. Дружеството е поискало на основание чл. 73, ал. 3 и/или алтернативно - чл. 75, ал. 1, т. 1 от НЛДЕ Комисията да се произнесе с мотивирано решение за прекратяване процедурата по отнемане на Лицензия № № Л-135-11/ 29.11.2006 г. издадена на „ЧЕЗ Електро България” АД за дейността снабдяване с електрическа енергия.

Със Заповед № З-Е-39/22.02.2013 г. е сформирана работна група със задача да констатира преустановило ли е дружеството нарушенията, установени с горесцитираните актове за установяване на административни нарушения, и отстранило ли е последиците от тях. В доклад с изх. № Е-Дк-157/11.04.2003 г. са разгледани изложените по-долу в настоящото решение възражения на дружеството по основанията за откритата процедура, представените от „ЧЕЗ Електро България” АД доказателства за предприети действия за преустановяване на нарушенията и отстраняване на вредните последици от тях и са направени изводи за преустановяване на нарушенията/отстраняване на вредните последици.

С Възражение с вх. № Е-13-62-26/22.02.2013 г. относно АУАН № 07 от 19.02.2013 г. дружеството счита, че не е налице твърдяното нарушение на чл. 51, ал 1, т. 2 от НЛДЕ, респ. на чл. 208, ал. 1 от ЗЕ, тъй като дружеството стриктно изпълнява изискването на чл. 51, ал 1, т. 2 от НЛДЕ. Видно от годишен отчет за извършване на лицензионната дейност за 2011 г, придружен с писмо с вх.№ Е-13-31-6 от 30.03.2012 г, Дружеството е подало доклада за 2011 г. на 30.03.2012 г. Така Дружеството е спазило чл. 51, ал 1, т. 2 от НЛДЕ.

По отношение на предоставяната информация за 2012 г. моли да се отчете изискването на т. 3.10.4 от Лицензия № Л-135-11/ 29.11.2006 г., издадена на „ЧЕЗ Електро

България” АД, съгласно която Дружеството е длъжно в срок до 31 март 2013 г. да подаде информация, посочена в НЛДЕ (а именно чл. 51 от същата).

Моли да се вземе предвид и факта, че ДКЕВР е уведомена и съдържанието на договорите с „ЧЕЗ България” ЕАД е било разкрито още през април/ май 2011 г. в хода на тяхното одобрение от страна на министъра на икономиката, енергетиката и туризма (виж писмо от „ЧЕЗ България” ЕАД до ДКЕВР с вх. № Е-03-17-24 от 04.04.2011 г и писмо от ДКЕВР до министъра на икономиката, енергетиката и туризма с изх. № Е-03- 17-24 от 02.05.2011 г.)

От друга страна, извънредното искане на ДКЕВР за предоставяне на информация относно договорите за услуги за периода 2011 - 2012 г., както и информация за превъзлаганите услуги на трети лица от страна на „ЧЕЗ България” ЕАД не може да бъде основано на чл. 51, ал. 1, т. 2 от НЛДЕ. Чл. 51, ал 1, т. 2 от Наредбата за лицензиране на дейностите в енергетиката касае предоставяне на информация на годиш на основа. Разпоредбата на чл. 51, ал 1, т. 2 от НЛДЕ не е относима към искането на ДКЕВР за предоставяне на информация. Нещо повече, ДКЕВР първоначално посочва друго законово основание за предоставяне на информация. В писмото с изходящ № Е-13-47-6 от 18.02.2013 г. ДКЕВР се основава на чл. 21, ал. 1, т. 16 от Закона за енергетиката. Налице е противоречие, тъй като се изисква информацията на едно основание - чл. 21, ал. 1, т. 16 от Закона за енергетиката, а Дружеството се санкционира на друго основание - чл. 51 от НЛДЕ. В допълнение, невъзможно е да се отговори на искането от 10.20 ч. за предоставяне на информация в срок до 14.00 на същия ден. Подготовката за предоставянето на исканата информация изисква повече време. Въпреки нереалистичния срок, Дружеството е положило всички усилия, за да предаде исканата информация на ДКЕВР. Исканата информация засяга и друго дружество - „ЧЕЗ България” ЕАД, което предполага поне уведомяване на „ЧЕЗ България” ЕАД. Видно е, че срокът до 14.00 за представяне на информацията е обективно непостижим.

Съгласно българското законодателство най-малкият възможен срок се определя в дни, т.е. не може да бъде определен такъв в часове. Освен това, исканата информация в действителност е предоставена в съкратен вариант. Следователно извършеното не представлява нарушение или може да се третира като маловажно по смисъла на чл. 28 от ЗАНН. Представя и моли да се приеме като писмени доказателства следните документи: писмо от ДКЕВР с изх. № Е-13-47-6 от 18.02.2013 г до „ЧЕЗ Електро България” АД; писмо от „ЧЕЗ България” АД с вх. № Е-13-47-6 от 18.02.2013 г до ДКЕВР в изпълнение на искане за предоставяне на информация от ДКЕВР; Констативен протокол № Е-5/19.02.2013 г; Годишен отчет за извършване на лицензионната дейността „ЧЕЗ Електро България” АД, придружен с писмо с вх. № Е-13-31-6 от 30.03.2012 г; писмо от „ЧЕЗ България” ЕАД до ДКЕВР с вх. № Е-03-17-24 от 04.04.2011 г; писмо от ДКЕВР до министъра на икономиката, енергетиката и туризма с изх. № Е-03-17-24 от 02.05.2011 г. С допълнително писмо с вх. № Е-13-47-6/27.02.2013 г. „ЧЕЗ България” ЕАД представя анекси към договори: PL-SS12-014/09.08.2012 г., PL-SS12-012/18.07.2012 г., PL-SS12-011/18.07.2012 г., PL-SS12-009/10.04.2012 г., PL-SS12-005/09.03.2012 г., PL-SS12-002/23.01.2012 г., PL-SS11-027/21.12.2011 г., PL-SS11-024/11.11.2011 г., PL-SS11-022/06.10.2011 г., PL-SS11-018/27.07.2011 г., PL-SS11-008/12.04.2011 г., PL-SS11-001/11.01.2011 г., PL-SS10-048/10.12.2010 г., PL-SS10-021/13.04.2010 г. сключени между „ЧЕЗ Разпределение” АД и „ЧЕЗ България” ЕАД.

По отношение на преустановяване на нарушението установено с АУАН № 7/19.02.2013 г. и отстраняване на последиците от него, дружеството счита, че не са необходими конкретни действия, тъй като „ЧЕЗ Електро България” АД е предоставило исканата информация в ДКЕВР, с писмо с вх. № Е-13-47-6 от 18.02.2013 г.

Анализът на възраженията срещу АУАН № 7/19.02.2013 г. и приложените документи налагат извод, че въпреки представения в ДКЕВР с вх. № Е-13-31-6 от 30.03.2012 г. годишен доклад за извършване на лицензионната дейност „ЧЕЗ Електро

България” АД, не може да се приеме, че дружеството е представило в определените срокове информация за сключените договори с трети лица, тъй като не е достатъчно да се оповести наличието на сключени договори, а следва да се предостави информацията относно тези договори, такава, от която може да се направи извод за страните по договора, техните права и задължения и съответно не може да се направи извод за спазване на действащото законодателство. Приложеното като доказателство писмо от ДКЕВР с изх. № Е-03-17-24 от 02.05.2011 г. се отнася за предварително съгласие на МИЕТ за сключване на договори между лицензираните дружества и свързани с тях лица. В него ДКЕВР излага становище, че няма правомощие да одобрява такива договори и изрично заявява, че в договорите за услуги не следва да се предвиждат клаузи нито за частично, нито за изцяло превъзлагане на услугите от изпълнителя „ЧЕЗ България” ЕАД на трето лице.

Предвид естеството на констатираното нарушение, изводът в доклада е, че същото не може да бъде преустановено, защото извършването му е приключило в 14.00 часа на 18.02.2013 г. С писма вх. №№ Е-13-47-6/18.02.2013 г. (след 14.00 часа) и Е-13-47-6/27.02.2013 г. са представени копия на договори с трети лица, с което е предприело действия за отстраняване на последиците от нарушението.

Във възражение с вх. № Е-13-62-27/22.02.2013 г. относно АУАН № 08 от 19.02.2013 г. дружеството счита, че на първо място, т. 8, т. 9, т. 10 и т. 14 от Методиката засягат възстановяването на разходите за „задължения към обществото” от страна на НЕК в полза на Дружеството, в качеството му на краен снабдител. Методиката определя размера и начина на изпълнение на задължението на НЕК спрямо Дружеството. В тази връзка следва да се отбележи, че т. 8, т. 9, т. 10 и т. 14 от Методиката са приложими в тяхната цялост спрямо отношенията между Дружеството и НЕК. Длъжностите лица към ДКЕВР селективно са подбрали т. 8 и т. 9 от Методиката за разглеждане на отношенията между двете дружества. Молим да вземете предвид най-вече т. 10 от Методиката, която се явява специална и неразделна част от механизма за определяне на компенсациите за „разходи за задължения към обществото”. В свое решение № Ж-38 от 28.01.2013 г. ДКЕВР застъпва позицията, че НЕК следва да разпределя компенсации по реда на т. 10 от Методиката.

В Констативен протокол № Е-41/ 05.12.2012 г. са направени констатации и за нарушения от страна на НЕК на същата тази Методика, които не са отчетени при издаването на решение № Ж-38 от 28.01.2013 г. на ДКЕВР, респективно - и при съставянето на настоящия АУАН (т. 1 от констатациите). Видно от протокола в НЕК остават неразпределени приходи от добавка „зелена енергия”, а в същото време ЧЕЗ Електро, респективно, останалите Крайни снабдители, инкасираят ежемесечно невъзстановени разходи от задължителното изкупуване на тази енергия. Видно е, че по същество НЕК е в качеството си на длъжник спрямо Дружеството за компенсиране на разходите за „задължения към обществото”, които включват разходите за количествата енергия, закупени от възобновяеми енергийни източници и високо ефективно комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия. При съставянето на Констативен протокол № Е-41/ 05.12.2012 г., приемането на Решение № Ж-38 от 28.01.2013 г. ДКЕВР и съставянето на настоящия Акт, ДКЕВР не е отчела факта, че на 22.11.2012 г. ЧЕЗ Електро от своя страна е внесло в комисията насрещна жалба срещу НЕК за неспазване на Методиката, вх. № Е-13-47- 41/22.11.2012г. В жалбата е изложено подробно становището на Дружеството по прилагането на Методиката. За да разгледа повдигнатите въпроси в пълнота и обективно, ДКЕВР следваше да обедини двете производства и да разгледа едновременно двете жалби, като с едно решение се произнесе и за двете дружества. Приложение № 4 към Методиката изрично посочва НЕК да изпълни задължението си, което е „платимо в срок до 17-то число на месеца следващ отчетния”. Изразът платимо до 17-то число означава задължение с настъпил падеж и определен срок за изпълнение, след изтичането на който НЕК изпада в забава. Размерът на задължението (т.е. определянето на количеството енергия) се определя въз основа на месечни справки по

Приложения № 2 и № 3 към същата Методика. Предвид факта, че до 17-то число на месеца следващ отчетния, в случая до 17 август, НЕК не са изплатили на ЧЕЗ Електро дължимите суми са налага извода, че се съгласяват с извършеното прихващане. Важно е да се отбележи, че задълженията на Дружеството към НЕК, представляващо насрещното изискуемо вземане произтича от договор за покупко-продажба на електрическа енергия № 4000 от 2007 г. Това е търговска сделка, сключена между търговци. Фактурираната енергия за предходния месец по договора се заплаща от Дружеството в полза на НЕК до 10 число на текущия месец. Чрез осъществяване на прихващане на дължимите от НЕК към Дружеството суми за компенсации съгласно Методиката срещу задълженията на Дружеството към НЕК по договор за покупко-продажба на електрическа енергия № 4000/2007 г., Дружеството освобождава НЕК от тежестта да се разплаща съгласно Методиката. Задълженията са насрещни, изискуеми и ликвидни, към 10.08.2012 г. - момента на получаване на Протокол № 13 и № 14 от НЕК. Обратно на твърдяното нарушение, Дружеството дава възможността на НЕК да запази наличните си парични средства, като задълженията му по Методиката към Дружеството в същото време се погасяват чрез прихващане. Правилата за прихващането като способ за погасяване на две насрещни задължения имат диспозитивен характер (чл. 103 - 105 от Закона за задълженията и договорите). Прихващането е само и единствено в интерес на страните. То спестява време и разноски по изпълнение на насрещни задължения, а в същото време подsigурява всяка от страните срещу неплатежоспособността на другата. Целта на прихващането, предложено от Дружеството, е да се спестят разноски и време за изпълнение на задължението на НЕК по т. 8, т. 9, т. 10 и т. 14 от Методиката. НЕК не е лишен от парични средства за разплащане, а точно обратното - НЕК не се налага да заплаща това, което дължи на Дружеството съгласно Методиката. Следователно, несъстоятелни са твърденията за нарушение разпоредбите на Методиката. Самата Методика не определя начина на изпълнение на задълженията. Дължимите и платими до 17-то число задължения на НЕК само се уточняват в Приложение № 4 към Методиката. В потвърждение на факта, че дружествата разполагат със свобода при определяне на конкретния начин на разплащане и ДКЕВР няма правомощия да се меси в тези чисто търговски отношения е писмо на Комисията изх. Е-13-01 -74/17.01.2013 г. до ЧЕЗ Електро, в което изрично е посочено, че Комисията не е страна в разплащателния механизъм, в това число не може да участва при събиране и разпределение на разходи....“.

Нещо повече, в констативен протокол № Е-41/ 05.12.2012 г, длъжностните лица към ДКЕВР твърдят нарушение на чл. 103 от Закона за задълженията и договорите. Както вече бе посочено това са диспозитивни норми, съдържащи се в граждански закон, разширяващи възможностите за изпълнение на задълженията между Дружеството и НЕК. Административни наказания могат да бъдат налагани само за деяния, които са виновно извършени, квалифицирани като нарушения в конкретен нормативен акт. Предвид гореизложеното, а именно липсата на нарушение на Закона за задълженията и договорите и Раздел IV, т. 8 и т. 9 от Методиката, не може да се твърди нарушение на т.2.1. от Лицензия № Л-135-11/ 29.11.2006 г., съгласно който Дружеството е длъжно да осъществява лицензионната дейност в съответствие с условията на издадената му лицензия, разпоредбите на Закона за енергетиката, подзаконовите нормативни актове, както и съобразно действащото законодателство в страната и правото на ЕС.

Дружеството представя и моли да се приемат като писмени доказателства следните документи: Констативен протокол № Е-41/ 05.12.2012 г; Фактура № 1200029572/ 31.07.2012 г; Протокол № 13 от 31.07.2012 г; Протокол № 14 от 31.07.2012 г; Писмо от „Национална електрическа компания“ ЕАД до „ЧЕЗ Електро България“ АД с изх. № 91-ИБ-38 от 09.08.2012 г; Писмо от „ЧЕЗ Електро България“ АД до „Национална електрическа компания“ ЕАД с вх. № 26-155-37 от 10.08.2012 г; Писмо от „Национална електрическа компания“ ЕАД до „ЧЕЗ Електро България“ АД с изх. № 26-155-39 от 14.08.2012 г; Писмо от „Национална електрическа компания“ ЕАД до „ЧЕЗ Електро

България" АД с изх. № 26-155-39(1) от 16.08.2012 г.; Писмо от "ЧЕЗ Електро България" АД до „Национална електрическа компания" ЕАД с вх. № 26-155-40 от 20.08.2012 г.; Жалба от „ЧЕЗ Електро България" АД до ДКЕВР, вх. № Е-13-47- 41/22.11.2012г.; Писмо от ДКЕВР изх. Е-13-01 -74/17.01.2013 г. до „ЧЕЗ Електро България" АД.

По отношение на преустановяване на нарушението установено с АУАН № 8/19.02.2013 г. и отстраняване на последиците от него "ЧЕЗ Електро България" АД е предприело съответните действия, като е платило на НЕК дължимите суми. Дружеството счита, че с това напълно се ликвидират последиците от прихващането, въпреки, че НЕК продължава да не изпълнява своите задължения по Методиката за плащане и предоставяне на информация на дружеството. Предоставя доказателства за плащания към НЕК: 1. Писмо от „ЧЕЗ Електро България" АД с техен изх. ДОС 100-949-7/26.02.2013 г. до „Национална електрическа компания" ЕАД с техен вх. 26-155-11/26.02.2013 г. относно превеждане на суми съгласно Решение Ж-38/28.01.2013 г. на ДКЕВР във връзка с Методика за компенсиране на разходите на Обществения доставчик и крайните снабдители, произтичащи от наложени им задължения към обществото за изкупуване на електрическа енергия по преференциални цени от възобновяеми енергийни източници и високоефективно комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия; 2. Извлечение по сметка от 26.02.2013 г. на „ЧЕЗ Електро България" АД за извършено плащане към „Национална електрическа компания" ЕАД в размер на 46 112 176, 68 лв. съгласно Решение Ж-38/28.01.2013 г. на ДКЕВР във връзка с Методика за компенсиране на разходите на Обществения доставчик и крайните снабдители, произтичащи от наложени им задължения към обществото за изкупуване на електрическа енергия по преференциални цени от възобновяеми енергийни източници и високоефективно комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия;

Предвид гореизложеното, изводът в доклада е, че дружеството е преустановило констатираното нарушение и отстранило вредните последици от него.

Във възражение с вх. № Е-13-62-39/22.02.2013 г. относно АУАН № 23 от 19.02.2013 г. дружеството оспорва фактическите констатации в акта и твърди липса на извършено административно нарушение от страна на „ЧЕЗ Електро България" АД. Дружеството излага следните аргументи:

„ЧЕЗ Електро България" АД не е възложител по смисъла на Закона за обществените поръчки. Със свое Писмо изх. No 22-06-48 от 26.03.2007 г. („Писмо"), Агенцията по обществени поръчки към Министерство на икономиката и енергетиката („АОП") е дефинирала понятието „възложител" по смисъла на ЗОП във връзка с разпоредбите на ЗЕ, като в тази връзка недвусмислено е заявила, че имайки предвид дефиницията на това понятие, „ЧЕЗ Електро България" АД не е възложител по смисъла на ЗОП. По-конкретно, съгласно посоченото Писмо, на основание чл. 94 от ЗЕ обществените снабдители на електрическа енергия осигуряват снабдяването с електрическа енергия на потребители, присъединени към разпределителните мрежи, за териториите на които снабдителите имат лицензия, т.е. те само продават електрическа енергия на потребителите по цени, регулирани от ДКЕВР.

Следва да се отбележи, че обществените снабдители не са лицензирани да предоставят и експлоатират разпределителни или преносни мрежи и следователно такова предоставяне и експлоатиране не може да бъде извършвано от тях от правна гледна точка и не е практически необходимо за осъществяване на дейността, за която са лицензирани. Съгласно чл. 88, ал. 1 от ЗЕ дейността по разпределение на електрическа енергия се осъществява от разпределителни предприятия - собственици на разпределителни мрежи на обособена територия и лицензирани за извършване на тази дейност за съответната територия. От горното може да се направи извода, че обществените снабдители не предоставят или експлоатират Фиксирани мрежи свързани с производството, преноса или разпределението на електрическа енергия. Същите не произвеждат такава, нито я

доставят до Фиксираните мрежи. Следователно те не са възложители по смисъла на чл. 7. т. 6 от ЗОП. Ето защо, доколкото „ЧЕЗ Електро България” АД е лицензирано за извършване на дейност само като обществен снабдител, то не извършва дейност, свързана с електрическа енергия по смисъла на чл. 7а. ал. 1 от ЗОП и не е възложител по чл. 7. т. 6 от ЗОП. Доколкото „ЧЕЗ Електро България” АД няма качеството „възложител” по смисъла на ЗОП, то може да договаря свободно с трети лица без да следва предвидените от ЗОП процедури. Следователно сключването на Договора за услуги с дружеството „ЧЕЗ България” ЕАД не би могло представлява заобикаляне на ЗОП, поради което и не е налице твърдяното извършено нарушение на чл. 206, ал. 1 от ЗЕ.

Договорът за услуги е одобрен от МИЕТ и е сключен след уведомяване на ДКЕВР. На следващо място считаме, че сключването на Договора за услуги не представлява заобикаляне на ЗОП, както и нарушение на разпоредбата на чл. 206, ал. 1 от ЗЕ, тъй като същият е сключен след получаване на съгласието на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма („МИЕТ”) за сключването му, както и след уведомяване на ДКЕВР. Още на 17.12.2010 г. ЧЕЗ а.с., чрез г-н Ян Вавера, е изпратило писмо до МИЕТ, с което на основание чл. 3.2 от Договора между акционерите, се иска съгласието на МИЕТ за сключването на договори за услуги („SLA”). Към писмото са приложени първоначалните проекти за договорите. В писмото се посочват подходът, приложен към изготвянето на договорите, причините, поради които се налага сключването им и нормативното им основание - а именно моделът, одобрен от ДКЕВР с Решение No 48/29.11.2006 г. Към писмата са били приложени също така (а) доклад за трансферно ценообразуване, изготвен от Прайс Уотърхаус Купърс (PricewaterhouseCoopers); (б) методология, използвана при ценообразуването на SLA; и (в) обосновка на начина на формиране на цените. Следва да се подчертае, че в Договора между акционерите е предвиден срок от 20 работни дни за даване на отговор от МИЕТ. На 18.01.2011 г. г-н Марий Косев, заместник - министър на икономиката, енергетиката и туризма, е изпратил отговор на първоначалното писмо, в който е изискал предоставянето на допълнителни документи и информация. „ЧЕЗ”, а.с. е изготвило отговор, който е изпратен на МИЕТ на 27.01.2011 г. На 21.02.2011 г. МИЕТ чрез заместник - министър Косев е изпратило писмо до ДКЕВР с молба за становище по проектите за SLA. На 29.04.2011 г. министър Трайков е изпратил писмо до ЧЕЗ а.с. относно даване на съгласие на МИЕТ по чл. 3.2 от договора между акционерите. В писмото са били посочени определени изисквания, както и препратки към кореспонденцията с ДКЕВР и нейното становище. С писма изх. № Е-03-17-24 от 02.05.2011 г. и изх. № Е-03-17-24 от 14.04.2011 г. Председателя на ДКЕВР е изразил становище, че ДКЕВР няма правомощие във връзка с одобряването на SLA договорите. В допълнение ДКЕВР по никакъв начин не е указвала на Дружествата, че е необходима промяна на модела на SLA, който модел самата ДКЕВР е одобрила. Проектът за Договора за услуги е бил преработен в съответствие с изискванията на МИЕТ, въпреки че съгласно договора между акционерите, той е бил вече мълчаливо одобрен от МИЕТ в първоначалния му вид.

В съответствие с горното, Надзорният съвет на ЧЕЗ Електро е одобрил предложението Договор за услуги на 20 май 2011 г.

Ето защо изработването и сключването на Договора за услуги е надлежно одобрено от МИЕТ и координирано с ДКЕВР, поради което със сключването му не е налице каквото и да е нарушение на действащото законодателство и в частност на ЗОП, а оттам и на чл. 206, ал. 1 от ЗЕ.

Наред с горните аргументи, счита, че АУАН е издаден в нарушение на чл. 34, ал. 1 от ЗАНН, и по-конкретно след изтичане на тримесечния срок от откриване на нарушителя, както и след изтичане на едногодишния преклузивен срок от извършване на нарушението. В настоящия случай не е приложим и предвидения в чл. 127, ал. 1 от Закона за обществените поръчки („ЗОП”) тригодишен срок за съставяне на актове за установяване на нарушения, тъй като този срок се отнася единствено и само до актове за

установяване на нарушения по ЗОП, съставени от длъжностни лица на АДФИ. Процесният Акт обаче е съставен от длъжностни лица на ДКЕВР, за които са приложими сроковете по чл. 34 ЗАНН.

С АУАН се твърди, че изпълнителното деяние се състои в сключването на Договора за услуги на 01.06.2011 г. в гр. София, с което се целяло заобикаляне разпоредбите на ЗОП.

Съгласно чл. 34, ал. 1 от ЗАНН, не се образува административно-наказателно производство, ако не е съставен акт за установяване на нарушението в продължение на три месеца от откриване на нарушителя или ако е изтекла една година от извършване на нарушението. Преди всичко счита, че в случая АУАН е съставен след изтичането на законоустановения тримесечен срок от откриване на нарушителя. Това е така, тъй като още с писмото от 21.02.2011 г. МИЕТ е изпратило писмо до ДКЕВР с молба за становище по проектите на SLA. С писмо изх. № Е-03-17-24/14.04.2011 г. до МИЕТ, ДКЕВР е взело отношение и е изразило подробно писмено становище по така изпратените SLA. Ето защо, най-късно към 14.04.2011 г. административно-наказващият орган е бил узнал както за факта на твърдяното извършено нарушение, така и за извършителя. Следователно тримесечният срок за съставяне на АУАН е изтекъл на 14.07.2011г. Отделно от това, при всички положения е изтекъл и абсолютния преклузивен едногодишен срок от извършване на нарушението, доколкото с АУАН се твърди това да е станало със сключването на Договора за услуги, а именно на 01.06.2011 г.

Следователно, едногодишният срок за налагане на наказание е изтекъл на 01.06.2012г. Поради горното, дори и да се приеме условно, че със сключването на договора е извършено нарушение на разпоредбата на чл. 206, ал. 1 от ЗЕ, то образуваната административно-наказателна преписка следва да бъде прекратена на основание чл. 34, ал. 1 от ЗАНН. В тази връзка счита, че предвиденият в чл. 34, ал.2 ЗАНН петгодишен срок за съставяне на актове за установяване на нарушения на ЗЕ не е приложим в настоящия случай (касаещ твърдяно нарушение, извършено през 2011 г.), тъй като съответното изменение на чл. 34, ал.2 е в сила от 17.07.2012 г. и следва да се прилага само по отношение на нарушения, извършени след тази дата. Това е така, тъй като ЗАНН представлява наказателен закон и субсидиарно се подчинява на принципите на НПК.

Актът противоречи и на материалния закон, тъй като е издаден извън материалната компетентност на ДКЕВР. Тъй като се твърди заобикаляне на ЗОП, респективно нарушение на ЗОП, то материална компетентност да следи нарушенията по ЗОП имат Агенцията за държавната финансова инспекция и Сметната палата.

Представя и моли да се приемат следните писмени доказателства: Становище изх. № 22-06-48 от 26.03.2007 г. от АОП относно качеството възложител на ЧЕЗ Електро съгласно разпоредбите на ЗОП; Договор между акционерите; Писмо от 17.12.2010 г. от ЧЕЗ а.с. чрез г-н Ян Вавера до МИЕТ; Писмо-отговор от 18.01.2011 г. от г-н Марий Косев до ЧЕЗ а.с.; Писмо от 21.02.2011 г. от г-н Марий Косев до ДКЕВР; Писмо изх. № Е-03-17-24 от 14.04.2011 г. от ДКЕВР до г-н Марий Косев; Писмо изх. № Е-03-17-24 от 02.05.2011 г. от ДКЕВР до г-н Марий Косев; Писмо от 29.04.2011 г. от МИЕТ до ЧЕЗ а.с.

С допълнително писмо с вх. № Е-13-47-6/27.02.2013 г. дружеството представя анекс към договор за предоставяне на услуги № SLA_CEZ_BG_CEZ_EL_2011_001, анекс към договор за предоставяне на услуги за избор на доставчици сключен между „ЧЕЗ България” ЕАД и „ЧЕЗ Електро България” АД., допълнително споразумение към договор за предоставяне на услуги № SLA_CEZ_BG_CEZ_EL_2011_001, анекс към договор за предоставяне на услуги № SLA_CEZ_BG_CEZ_DI_2011_001 сключен между „ЧЕЗ България” ЕАД и „ЧЕЗ Разпределение България” АД, анекс към общи условия при продажба на стоки сключен между „ЧЕЗ България” ЕАД и „ЧЕЗ Разпределение България” АД, анекс към договор за предоставяне на услуги за избор на доставчици сключен между „ЧЕЗ България” ЕАД и „ЧЕЗ Разпределение България” АД, допълнително споразумение

към договор за предоставяне на услуги № SLA_CEZ_BG_CEZ_DI_2011_001 сключен между „ЧЕЗ България“ ЕАД и „ЧЕЗ Разпределение България“ АД.

Дружеството счита, че поради начална липса на нарушение, т. 2 от диспозитива на Решение 01-Л-135-11 не би могла да се приложи към АУАН № 23 и следователно мерки за изпълнение на т. 2 от Решение 01-Л-135-11 не са необходими.

Предвид горното, дружеството не е предприело действия за преустановяване на установеното нарушение и за отстраняване на последиците от него, като се обосновава, че липсва нарушение.

Във Възражение с вх.№ Е-13-62-38/22.02.2013 г. относно АУАН № 24 от 19.02.2013 г. дружеството счита за неоснователни направените в АУАН фактически констатации и твърди липса на извършено административно нарушение от страна на „ЧЕЗ Електро България“ АД. Дружеството излага следните аргументи:

„ЧЕЗ Електро България“ АД не е възложител по смисъла на Закона за обществените поръчки. Със свое Писмо изх. № 22-06-48 от 26.03.2007 г. („Писмо“), Агенцията по обществени поръчки към Министерство на икономиката и енергетиката („АОП“) е дефинирала понятието „възложител“ по смисъла на ЗОП във връзка с разпоредбите на ЗЕ, като в тази връзка недвусмислено е заявила, че имайки предвид дефиницията на това понятие, ЧЕЗ Електро не е възложител по смисъла на ЗОП. По-конкретно, съгласно посоченото Писмо, на основание чл. 94 от ЗЕ обществените снабдители на електрическа енергия осигуряват снабдяването с електрическа енергия на потребители, присъединени към разпределителните мрежи, за териториите на които снабдителите имат лицензия, т.е. те само продават електрическа енергия на потребителите по цени, регулирани от ДКЕВР. Следва да се отбележи, обществените снабдители не са лицензирани да предоставят и експлоатират разпределителни или преносни мрежи и следователно такова предоставяне и експлоатиране не може да бъде извършвано от тях от правна гледна точка и не е практически необходимо за осъществяване на дейността, за която са лицензирани. Съгласно чл. 88, ал. 1 от ЗЕ дейността по разпределение на електрическа енергия се осъществява от разпределителни предприятия - собственици на разпределителни мрежи на обособена територия и лицензирани за извършване на тази дейност за съответната територия. От горното може да се направи извода, че обществените снабдители не предоставят или експлоатират Фиксирани мрежи свързани с производството, преноса или разпределението на електрическа енергия. Същите не произвеждат такава, нито я доставят до Фиксираните мрежи. Следователно те не са възложители по смисъла на чл. 7. т. 6 от ЗОП. Ето защо, доколкото ЧЕЗ Електро е лицензирано за извършване на дейност само като обществен снабдител, то не извършва дейност, свързана с електрическа енергия по смисъла на чл. 7а, ал. 1 от ЗОП и не е възложител по чл. 7. т. 6 от ЗОП. Доколкото ЧЕЗ Електро няма качеството „възложител“ по смисъла на ЗОП, то може да договаря свободно с трети лица без да следва предвидените от ЗОП процедури. Следователно сключването на Договора за услуги с дружеството „ЧЕЗ България“ ЕАД не представлява заобикаляне на ЗОП, поради което и не е налице твърдяното извършено нарушение на чл. 206, ал. 1 от ЗЕ. Наред с горните аргументи, счита, че АУАН е издаден в нарушение на чл. 34, ал. 1 от ЗАНН, и по-конкретно след изтичане на тримесечния срок от откриване на нарушителя, както и след изтичане на едногодишния преклузивен срок от извършване на нарушението. В настоящия случай не е приложим и предвидения в чл. 127, ал. 1 от ЗОП тригодишен срок за съставяне на актове за установяване на нарушения, тъй като този срок се отнася единствено и само до актове за установяване на нарушения по ЗОП, съставени от длъжностни лица на АДФИ. Процесният Акт обаче е съставен от длъжностни лица на ДКЕВР, за които са приложими сроковете по чл. 34 от ЗАНН. С АУАН се твърди, че изпълнителното деяние се състои в сключването на Договора за услуги на 29.04.2011 г. в гр. София, с което се целяло заобикаляне разпоредбите на ЗОП. Съгласно чл. 34, ал. 1 от ЗАНН, не се образува административно-наказателно производство, ако не е съставен акт

за установяване на нарушението в продължение на три месеца от откриване на нарушителя или ако е изтекла една година от извършване на нарушението. Преди всичко счита, че в случая АУАН е съставен след изтичането на законоустановения тримесечен срок от откриване на нарушителя. Това е така, тъй като още с писмото от 21.02.2011 г. МИЕТ е изпратило писмо до ДКЕВР с молба за становище по проектите на SLA С писмо изх. No E-03-17-24/14.04.2011 г. до МИЕТ, ДКЕВР е взело отношение и е изразило подробно писмено становище по така изпратените SLA. Ето защо, най-късно към 14.04.2011 г. административно-наказващият орган е бил узнал както за факта на твърдяното извършено нарушение, така и за извършителя. Следователно тримесечният срок за съставяне на АУАН е изтекъл на 14.07.2011г. Отделно от това, при всички положения е изтекъл и абсолютния преклузивен едногодишен срок от извършване на нарушението, доколкото с АУАН се твърди това да е станало със сключването на Договора за услуги, а именно на 29.04.2011 г. Следователно, едногодишният срок за налагане на наказание е изтекъл на 29.04.2012 г. Поради горното, дори и да се приеме условно, че със сключването на договора е извършено нарушение на разпоредбата на чл. 206, ал. 1 от ЗЕ, то образуваната административно-наказателна преписка следва да бъде прекратена на основание чл. 34, ал. 1 от ЗАНН.

В тази връзка счита, че предвиденият в чл. 34, ал.2 от ЗАНН петгодишен срок за съставяне на актове за установяване на нарушения на ЗЕ не е приложим в настоящия случай (касаещ твърдяно нарушение, извършено през 2011 г.), тъй като съответното изменение на чл. 34, ал.2 е в сила от 17.07.2012 г. и следва да се прилага само по отношение на нарушения, извършени след тази дата. Това е така, тъй като ЗАНН представлява наказателен закон и субсидиарно се подчинява на принципите на НПК. Актът противоречи и на материалния закон, тъй като е издаден извън материалната компетентност на ДКЕВР. Тъй като се твърди заобикаляне на ЗОП, респективно нарушение на ЗОП, то материална компетентност да следи нарушенията по ЗОП имат Агенцията за държавната финансова инспекция и Сметната палата.

Представя и моли да се приемат следните писмени доказателства: Становище изх. No 22-06-48 от 26.03.2007 г. от АОП относно качеството възложител на ЧЕЗ Електро съгласно разпоредбите на ЗОП; Договор между акционерите; Писмо от 17.12.2010 г. от ЧЕЗ а.с. чрез г-н Ян Вавера до МИЕТ; Писмо-отговор от 18.01.2011 г. от г-н Марий Косев до ЧЕЗ а.с.; Писмо от 21.02.2011 г. от г-н Марий Косев до ДКЕВР; Писмо изх. No E-03-17-24 от 14.04.2011 г. от ДКЕВР до г-н Марий Косев; Писмо изх. № E-03-17-24 от 02.05.2011 г. от ДКЕВР до г-н Марий Косев; Писмо от 29.04.2011 г. от министър Трайков до ЧЕЗ а.с.

С допълнително писмо с вх. № E-13-47-6/27.02.2013 г. дружеството представя анекс към договор за предоставяне на услуги № SLA_CEZ_BG_CEZ_EL_2011_001, анекс към договор за предоставяне на услуги за избор на доставчици сключен между „ЧЕЗ България” ЕАД и „ЧЕЗ Електро България” АД, допълнително споразумение към договор за предоставяне на услуги № SLA_CEZ_BG_CEZ_EL_2011_001, анекс към договор за предоставяне на услуги № SLA_CEZ_BG_CEZ_DI_2011_001 сключен между „ЧЕЗ България” ЕАД и „ЧЕЗ Разпределение България” АД, анекс към общи условия при продажба на стоки сключен между „ЧЕЗ България” ЕАД и „ЧЕЗ Разпределение България” АД, анекс към договор за предоставяне на услуги за избор на доставчици сключен между „ЧЕЗ България” ЕАД и „ЧЕЗ Разпределение България” АД, допълнително споразумение към договор за предоставяне на услуги № SLA_CEZ_BG_CEZ_DI_2011_001 сключен между „ЧЕЗ България” ЕАД и „ЧЕЗ Разпределение България” АД.

По отношение на преустановяване на нарушението установено с АУАН № 24/19.02.2013 г. и отстраняване на последиците от него “ЧЕЗ Електро България” АД твърди, че не е възложител по смисъла на Закона за обществените поръчки и следователно няма задължение да провежда предвидените в него процедури, поради което възлагането на услуги на трети лица може да става при свободно договаряне.

Поради начална липса на нарушение, т. 2 от диспозитива на Решение 01-Л-135-11 не би могла да се приложи към АУАН № 23 и следователно мерки за изпълнение на т. 2 от Решение 01-Л-135-11 не са необходими.

Предвид горното, дружеството не е предприело действия за преустановяване на установеното нарушение и за отстраняване на последиците от него, като се обосновава, че липсва нарушение.

Изложеното в доклад с вх. № Е-Дк-157/11.04.2013 г. позволява да се направи заключенето, че поради различният характер на нарушенията не може да има еднозначен и категоричен извод, че в определения от комисията срок лицензиантът е преустановил нарушенията и е отстранил последиците от тях, поради което в случая не е приложима хипотезата на чл. 79, ал. 4 от Наредба № 3 за лицензиране на деностите в енергетиката, обн., ДВ, бр. 33 от 5.04.2013 г. /Наредба № 3/ процедурата да бъде прекратена на това основание.

Открито заседание

На 16.04.2013 г. е проведено открито заседание. Присъствали са: г-н Петър Докладал – регионален мениджър на „ЧЕЗ България“ ЕАД, г-н Стефан Апостолов - изпълнителен директор на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, г-жа Яна Цанева - „ЧЕЗ България“ ЕАД, г-н Петър Баран - „ЧЕЗ България“ ЕАД, г-жа Зорница Генова - „ЧЕЗ България“ ЕАД, г-жа Мария Дойчинова - „ЧЕЗ България“ ЕАД, г-жа Мария Йовчева - „ЧЕЗ България“ ЕАД, г-н Ондржей Шафарж - „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, г-н Ян Моуха - „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, г-н Ян Кучмаш - „ЧЕЗ България“ ЕАД, г-жа Диана Трънка - „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, г-н Ростислав Шлехта - „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, г-жа Илияна Александрова - „ЧЕЗ България“ ЕАД, г-жа Цветелина Манолова - „ЧЕЗ България“ ЕАД, г-жа Маргарита Несева - „ЧЕЗ България“ ЕАД, г-жа Румяна Христова - „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, г-жа Павлина Манчева - „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, г-жа Наталия Александрова - „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, г-жа Петя Милкова - „ЧЕЗ България“ ЕАД, г-жа Яна Докладалова - „ЧЕЗ България“ ЕАД. На откритото заседание представители на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД са възразили срещу основанията за откриване на процедура.

На поставен от Комисията въпрос относно необходимостта от обосноваване дали дружеството работи в интерес на обществото и клиента, свързано и с нивото, размера и разходите, и дали тези разходи са по-ниски или равни поне на тези, които лицензианта би осъществил тогава, когато извършва тези разходи като отделно дружество, изпълнителният директор на „ЧЕЗ Електро България“ АД изразява становище, че въз основа на конкретните данни има ефективност на разходите. През 2007 г. нивото на тези разходи е 14 млн. 542 лв. През 2012 г. те са 15 млн. 600 лв., т.е. налице е увеличение от 7%, но кумулативната инфлация за 2007 г. – 2012 г. надхвърля 30%. В резултат от прилагането на модела, икономии на мащаба и синергията, която е постигната, към момента постигнатите нива по договорите за инкасиране, са под 1 % (близо 0,9%) и това води до съществени икономии върху оперативните разходи на компанията.

На въпрос счита ли дружеството, че извършваните разходи са такива, каквито биха били, ако не бяха превъзлагани на трети лица, изпълнителният директор на „ЧЕЗ Електро България“ АД изразява становище, че според направените оценки, ако компанията извършваше сама тези дейности, тези разходи дори биха били по-високи.

На въпрос кой обслужва клиентите в клиентските центрове и дали възлагането на тази дейност на друга фирма е в съответствие с изискването тези, които работят с клиентите, да са достатъчно компетентни за това, изпълнителният директор посочва, че част от договорните взаимоотношения между дружеството и трети лица е задължението всеки, който работи с клиентите да се съобразява със стандартите, които са заложили в лицензионната дейност на „ЧЕЗ Електро България“ АД като краен снабдител. Именно

поради тази причина е въведена и позицията на енергиен омбудсман за ЧЕЗ. Според регионалния мениджър на „ЧЕЗ България“ ЕАД създадената позиция на омбудсман, както и координацията на работата между „ЧЕЗ Електро България“ АД и „ЧЕЗ Разпределение България“ АД са спомогнали за намаляване на жалбите, свързани с високи сметки.

По въпроса продължава ли практиката по прехвърляне вземанията към определен клиент на колекторска фирма и дали тя е в съответствие с изискванията за работа в обществен интерес, изпълнителният директор на „ЧЕЗ Електро България“ АД изяснява, че дружеството има договори за извънсъдебно събиране на вземания и в този смисъл фирмите имат ангажимента да работят по начина, по който следва да работи и самото дружество, като подизпълнители остават солидарно отговорни с дружеството. Независимо от отделните хипотези, в които се осъществява събирането, клиентът има взаимоотношения с лицензираната компания.

На въпрос относно независимостта на енергийния омбудсман, регионалният мениджър посочва, че това е служител на „ЧЕЗ България“ ЕАД, не получава заплата нито от "ЧЕЗ Електро България" АД, нито от "ЧЕЗ Разпределение България" АД и в този смисъл е независим. Дружеството планира да създаде и т.н. потребителски съвет.

Комисията е поставила и други конкретни въпроси относно това:

Какво е становището на дружеството относно приложението на ЗОП във връзка с възлагането на обществени поръчки от „ЧЕЗ Разпределение България" АД и "ЧЕЗ Електро България" АД в случаите, когато „ЧЕЗ България" ЕАД може да извърши услугата лично - изцяло или частично и във връзка с превъзлагания по реда на ЗОП от страна на „ЧЕЗ България" ЕАД, в която „ЧЕЗ България" ЕАД следва да избере изпълнител вместо "ЧЕЗ Електро България" АД. Представителят на "ЧЕЗ Електро България" АД счита, че по отношение на "ЧЕЗ Електро България" АД няма формално нарушение на ЗОП, тъй като дружеството не е възложител по силата на този закон и тъй като превъзлагането и ползването на подизпълнители не е изключено от самия ЗОП.

Какъв е процентът на изнесените от "ЧЕЗ Електро България" АД дейности и те в съответствие ли са с решението на ДКЕВР от 29.06.2006 г., където поименно и изрично са посочени дейностите, за които може да има изнасяне и какъв е процентът на тези изнесени дейности? Какъв е процентът на изнесените услуги спрямо общите услуги, които дружеството извършва, и спрямо сумата. В отговор представителят на дружеството посочва, че типа услуги, които са изнесени от компанията съответстват на тези, които са изброени в решението от 29.06.2006 г. Разходите на дружеството са над 1 млрд. и 200 лв. общо. Основната част от тези от тези разходи е свързана с разходи за покупка на енергия по регулирани цени. За 2012 г. разходите, свързани с изнесени услуги към „ЧЕЗ България“ ЕАД 15 600 хил. лв., докато през 2007 г. са били на стойност 14 262 хил. лв. (Основните разходи от тези 15 634 хил. лв., 15 611 хил. лв. са свързани с дейността обслужване на клиенти, събиране на вземанията).

На уточняващият въпрос от Комисията колко е общата сума за отчетените разходи за дейността „снабдяване“ без разходите за покупка на електрическа енергия, изпълнителният директор на „ЧЕЗ Електро България“ АД обяснява, че общите оперативни разходи за дейността „снабдяване“, включително с разходи за обезценки са 25 млн. лв.

На въпрос колко потребители има дружеството в района, в който оперира, колко центрове е открило и какъв е общият брой на работещите в тези центрове представителят на „ЧЕЗ България“ АД посочва, че броят на клиентите, обслужваното население е около 3 млн., а конкретната бройка на клиентите са над 2 100 хил.

На въпрос колко каси за плащане от потребители дължимите суми за доставена електрическа енергия има дружеството открити в района, в който извършва лицензионната дейност представител на дружеството посочва, че разполага с над 1300 места за плащане и каси, където потребителите могат да заплатят задълженията си, както и 32 центъра за обслужване на клиенти, като потвърждава, че отговорността винаги е на

лицензианта. Регионалният мениджър на „ЧЕЗ България” ЕАД посочва, че в момента работят в центрове за клиенти 159 човека, само 34 от тях са на изнесени фирми (Изипей).

Поставен е въпрос във връзка с изнасяне събирането на вземания от външни фирми, дали лицензиантът счита, че е правилно и законно при възражения на потребителя същият да се налага да се обръща към фирмата, към която е изнесена дейността? Как се преодолява въпросът със съгласието за предоставяне на лични данни на потребителите, във връзка с предоставянето на дейността по събиране на вземания от колекторски фирми?

Според представител на „ЧЕЗ Електро България” АД, в договорите, които се сключват с избрания кандидат в процедурата по избор на колекторските фирми и действащите в момента договори, има заложиени изисквания във връзка със Закона за защита на личните данни, всички тези лица са оператори на лични данни и се контролират в тази си част от дейността от Комисията за защита на личните данни. Съгласието на потребителя се получава се от тях задължително. „ЧЕЗ Електро България” АД като администратор на лични данни, е събрало съгласието на клиента със неговите лични данни да бъде оперирано. Дружеството има съгласието на потребителите да преотстъпват личните им данни, което е част от заявлението, с което те влизат в отношение с дружеството.

Представителят на „ЧЕЗ България” ЕАД допълва, че в договорите на клиентите с индивидуални договори клаузата е изрично уредена. Предвижда се в новия проект на Общи условия, които ще бъдат предоставени на ДКЕВР за одобрение, да се съдържат значително по-детайлни текстове при съобразяване и със становище от КЗЛД, с оглед гарантиране сигурността на личните данни на всеки един човек, и от друга страна да не бъдат затруднявани дружествата да събират задълженията си.

Поставен е въпрос води ли дружеството статистика какъв е броят на жалбите, броят на повторни жалби от едни и същи клиенти за един и същ проблем, както и на броя на жалбите, които стигат до ДКЕВР, както и на броя на съдебни дела по жалби на потребители? Представителят на „ЧЕЗ България” АД посочва, че януари общият брой на жалбите е бил 378, който е изключително близък до предходните 12 месеца (т.е. през 2012 г.), но през февруари се наблюдава много голямо завишение на бройката на жалбите - 10 357, през м. март се наблюдава занижение – 3 716 и до настоящия момент, за април, са 606. По всички жалби се извършва проверка преди да се изготвят отговорите и изпратят на нашите клиенти.

Няма яснота относно броя на жалбите подадени към „ЧЕЗ Електро България” АД или „ЧЕЗ Разпределение България” АД, които постъпват в ДКЕВР, както и колко броя жалби са получени от ДКЕВР по клиентски жалби. Изпълнителният директор на „ЧЕЗ Електро България” АД уточнява, че жалбите, които са през омбудсмана при повторност, когато се е обърнал към дружеството и клиентът не е удовлетворен от отговора, са около 100.

На откритото заседание Комисията е коментирала възможността за представяне на допълнителна информация относно:

- броя и разположението на собствените Ви каси към края на 2012 г., както и данните от предишните години в този регулаторен период - от 2008 г., 2009 г., 2010 г., 2011 г. и 2012 г. (за собствените каси и собствените клиентски центрове).

- вземанията по видове потребители за петте години и разходите за обезценка на вземанията по видове потребители за тези години.

- организация за събиране на вземанията;

- прехвърлените вземания на трети лица, като цесия, прихващане и други договори, като в тази справка искаме информация за всичките договори, които са сключени с тези трети лица. Вътре се оказва сумата, вида вземания, цена на прехвърляне. Най-добре е да ни представите копия на договорите.

- отписаните вземания, ако има такива.

Поради това, че за нарушенията, установени с АУАН 23/19.02.2013 г. и с АУАН 24/19.02.2013 г. преценка за значимост не може да се извърши поради липсата на влезли в сила наказателни постановления на АДФИ, по съображения подробно изложени по-долу, информация по горепоставените въпроси не е изисквана.

Анализът на законосъобразността на всеки отделен АУАН е предмет на доклад с изх. № Е-Дк-220/15.05.2013 г. до Председателя на ДКЕВР относно продължаването на административно наказателните производства по съставените актове. Съгласно разпоредбата на чл. 81, ал. 4 от Наредба № 3 прекратяването на процедурата по отнемане на лицензията, както и отнемането на лицензията, не изключва търсенето на административнонаказателна отговорност за извършеното нарушение, констатирано с акт за установяване на нарушението. На това основание е изготвен доклад с изх. № Е-Дк-220/15.05.2013 г. до Председателя на ДКЕВР относно продължаването на административно наказателните производства по съставените актове за установяване на административни нарушения.

По отношение на констатираното с АУАН № 7/19.02.2013 г. административно нарушение административно наказващият орган е приел, че вредните последици от деянието не са значителни, което обосновава определянето на случая като маловажен и на основание чл. 28 от ЗАНН е предупредил писмено „ЧЕЗ Електро България” АД, че при повторно извършване на нарушение ще му бъде наложено административно наказание.

Въз основа на АУАН № 8/19.02.2013 г. е издадено наказателно постановление № 13/21.05.2013 г., което е обжалвано по съдебен ред и не е влязло в сила.

Актове за установяване на административни нарушения №№ 23 и 24 от 19.02.2013 г. са съставени за нарушения на т. 2.1 от Лицензия № Л-135-11/29.11.2006 г., а именно задължението на лицензианта да осъществява дейността при спазване на действащото законодателство. Нарушенията са извършени на 01.06.2011 г. и на 29.04.2011 г., чрез сключване на договори с „ЧЕЗ Електро България” АД. Към датите на извършване на нарушенията съгласно чл. 3, ал. 1 от ЗАНН се е прилагал чл. 34, ал. 1 от ЗАНН в редакцията му публ. в ДВ бр. 77 от 2011 г., съответно сроковете за образуване на административнонаказателно производство за нарушение по ЗЕ са били три месеца от откриване на нарушителя/една година от извършване на нарушението, следователно сроковете за реализация на административнонаказателната отговорност на „ЧЕЗ Електро България” АД за това, че не е извършвало лицензионната дейност при спазване на действащото законодателство, а именно на Закона за обществените поръчки, като е сключило договор с „ЧЕЗ България” ЕАД за предоставяне на услуги, са изтекли, поради което административно-наказателните производства са прекратени с резолюции на председателя на ДКЕВР.

На основание чл. 79, ал. 3 от Наредба № 3 за лицензиране на дейностите в енергетиката (обн., ДВ, бр. 33 от 5.04.2013 г.) с писмо изх. № Е-03-00-1/09.05.2013 г. комисията е поискала писмено становище от компетентни държавни и общински органи за социалните и икономически последици от евентуалното отнемане на лицензиите на горепосочените дружества, както и за значението на отнемането за сигурността на снабдяването с електрическа енергия на клиентите в Западна България. В обобщение, в писмата се изказва становище за липса на компетентност по поставените въпроси от страна на съответните институции, както и препоръка предприетите действия да не се отразяват на сигурността на снабдяването с електрическа енергия.

В писмо с вх. № Е-04-00-677/20.05.2013 г. **Комисия за защита на потребителите** уведомява, че не може да изрази становище по поставените въпроси, тъй като те не попадат в обхвата на компетентността ѝ и касаят процедура, уредена в нормативни актове, по които КЗП не упражнява контролни функции, поради което не разполага с необходимия експертен капацитет да даде становище.

В писмо с вх. № Е-03-04-1/21.05.2013 г. **Министърът на правосъдието** уведомява, че исканото становище относно социалните и икономически последици от евентуалното отнемане на лицензиите, както и относно значението на отнемането за сигурността на снабдяването, не е в обхвата на ръководената или координирана от министъра на правосъдието сфера на обществения живот. Като следствие от това Министерството на правосъдието не разполага с необходимия административен и експертен ресурс, нито с необходимата база данни за извършване на икономическия и социален анализ за последствията от евентуално отнемане на лицензията.

В писмо с вх. № Е-07-00-57/22.05.2013 г. **Областният управител на област Ловеч** заявява, че не е запознат с договора, сключен с „ЧЕЗ Разпределение България“ АД за извършване на дейността „разпределение на електрическа енергия“, но при всички случаи, ако бъде отнета лицензията и от това последват проблеми с електроснабдяването за населението и бизнеса, това би довело до неблагоприятни ситуации и напрежение в обществото.

В писмо с вх. № Е-07-00-58/23.05.2013 г. **Областният управител на област Кюстендил** заявява, че процедурите следва да бъдат съобразени с изискванията на законодателството на Европейския съюз, свързани със защита интересите на крайните потребители, сигурността на доставките, възможността за гарантирано снабдяване с електрическа енергия, при прозрачни условия и цени. В писмото Областният управител на област Кюстендил заявява, че не е компетентен орган относно отнемане на лицензията.

С писмо с вх. № Е-07-00-59/23.05.2013 г. **Областният управител на област Плевен** заявява, че липсата на достатъчно информация и специалисти в сектор „електроразпределение“ не позволява да се обоснове становище по поставените от ДКЕВР въпроси.

В писмо с вх. № Е-03-19-1/27.05.2013 г. **Министърът на физическото възпитание и спорта** изразява становище, че прекратяването на лицензионната дейност не би имало съществени последици за едно от приоритетните направления от социалната политика на държавата и общините – практикуването на физически упражнения и спорт, в случай, че се обезпечи непрекъснатост и качество на електрическата енергия, ефективното ѝ използване, опазването на околната среда, живота, здравето и собствеността на гражданите.

С писмо с вх. № Е-07-00-61/27.05.2013 г. **Областният управител на област Монтана** уведомява, че за изготвянето на становище по поставените въпроси е изпратено писмо до всички общини в област Монтана. След обобщаване на получените мнения заявява, че ако в изпълнение на разпоредбите на Наредба № 3, ДКЕВР назначи особен търговски управител и не се допусне нарушаване сигурността на снабдяването на клиентите с електрическа енергия, в област Монтана няма да има сериозни и икономически последици от евентуалното отнемане на лицензията на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД и няма да бъде нарушена сигурността и обществения ред.

В писмо с вх. № Е-03-06-19/27.05.2013 г. **Министърът на регионалното развитие и благоустройство** изразява становище, че преценката относно тежестта на извършените нарушения и дали за тях следва да се отнемат лицензиите е единствено и изцяло в правомощията на ДКЕВР съгласно действащото законодателство. На ДКЕВР принадлежи и правомощието да оцени извършените от дружеството действия и постигнати резултати с цел отстраняване на последствията на нарушенията. Съгласно издадените лицензии на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД и „ЧЕЗ Електро България“ АД дружествата изключително осъществяват лицензионната си дейност на територията на Западна България. На териториите на общините в Западна България оперират 25 ВиК дружества, обслужваното население е около 3.5 млн. жители, на територията има над 1100 помпени станции за питейни и отпадъчни води и над 40 почиствателни станции за питейни и отпадъчни води. В контекста на изложеното, МРРБ счита, че независимо от процедурите по отнемане на лицензиите не трябва да се допуска преустановяване на

електроснабдяването на съоръженията, свързани със ВиК системите. Дори временното нарушаване на електрозахранването може да доведе до значителни последици, свързани с нарушаване на дебит на подземни водоизточници, нормална работа на помпени агрегати, на стабилна експлоатация на пречиствателни станции, работа на системите за контрол и управление, влошаване на санитарно-хигиенните показатели на питейни води и водоизточници и др. По отношение на възможността за назначаване на особен управител в дружествата след отнемане на лицензиите им според МРРБ липсва практика, което прави трудно прогнозирането на последиците. Назначаването на особен търговски управител със схематични правомощия, както и наличието на управителни и надзорни съвети в дружествата, които запазват правомощията си съгласно уставите дружествата и разпоредбите на Търговския закон, би могло до доведе до блокиране на вземането на оперативни решения. "ЧЕЗ Разпределение България" АД и "ЧЕЗ Електро България" АД са публични дружества и разпореждането с имуществото им, както и вземането на решения за определени категории сделки се подчинява освен на разпоредбите на ТЗ и на ЗППЦК. Това от своя страна означава, че при евентуалното отнемане на лиценза на "ЧЕЗ Разпределение България" АД, сделката с разпореждане с имуществото на дружеството към трето лице е несигурно в какъв срок ще се сключи (необходимост от свикване и провеждане на общо събрания на акционерите), какви ще са последиците ако приобретателят на имуществото не получи лиценз за осъществяване на дейността "разпределение" и кой и по какъв начин ще гарантира нормалната експлоатация на разпределителната мрежа, инвестициите в нея и предоставянето на услугите разпределение и снабдяване с електрическа енергия в този период. в случай че лицензията на "ЧЕЗ Разпределение България" АД бъде отнета и горе-споменатите въпроси нямат своя категоричен и своевременно отговор, то тогава сигурността на ВиК услугите на големи територии ще бъде застрашена, доколкото липсата на електричество ще доведе до невъзможност някои ВиК дружества да предоставят непрекъснато услугите водоснабдяване, пречистване на питейни води, отвеждане на отпадъчни води, където има помпени станции на канализационните системи, както и пречистване на отпадъчните води. Сигурността и непрекъснатостта на снабдяването с електрическа енергия е от съществено значение за дейността и финансовите резултати на всички ВиК предприятия. Прекъсването на снабдяването с електрическа енергия повишава аварийността във ВиК системите и предизвикват допълнителни разходи за ВиК операторите, което неминуемо ще се отрази върху изпълнението на инвестиционните програми към техните бизнес планове и може да е предпоставка за увеличаване на цената на ВиК услугите. С изпълнение на задълженията на Република България по изпълнението на мерките, определени в Третия енергиен либерализационен пакет и необходимостта от издаване на лицензии за дейността „доставчик от последна инстанция“, отнемането на лицензията на "ЧЕЗ Електро България" АД за обществено снабдяване с електрическа енергия ще доведе до невъзможност за издаване на лицензия за доставчик от последна инстанция, тъй като първата е предпоставка за издаването на въпросната лицензия. В тази връзка е неясно към кого следва да се обърнат всички стопански потребители и в частност ВиК операторите, присъединени на средно напрежение на територията на Западна България, които не са избрали свой търговец, чийто такъв е изпаднал в несъстоятелност. В допълнение, в писмото от МРРБ се отбелязва, че лицензиантът в качеството му на задължено лице по ЗЕ има ангажименти във връзка с изпълнението на целите за енергийни спестявания.

В писмо с вх. № Е-03-11-1/27.05.2013 г. **Министърът на културата** изразява становище, че иницирираните производства по отнемане на лицензии биха могли да имат социално и икономическо въздействие върху обектите на културно наследство, националните музеи и художествените галерии, както и върху дейността на другите държавни културни институции, находящи се в местата, където "ЧЕЗ Разпределение България" АД осъществява дейност разпределение на електрическа енергия. Постоянното и своевременно енергоснабдяване и енергоподаване в обектите от културното наследство

е от значение за съхраняването и поддържането им, осигуряване на наблюдение контрол, развитие на културния туризъм. Министерството на културата изразява надежда, че процедурите по отнемане на лицензиите няма да повлияят в посока преустановяване на енергоподаването и/или установяване на режими за електроснабдяването в района на осъществяване на дейностите от дружествата, за да не бъдат допуснати негативни последици върху обектите на културното наследство, вкл. преустановяване на достъпа до обектите на културното наследство, което може да доведе до гражданско недоволство и финансови загуби и невъзможност да се изпълняват функциите по опазване и съхраняване на културното наследство, поради което се изразява становище за необходимостта при осъществяване на започнатите процедури и евентуалното отнемане на лицензиите да се гарантира снабдяването с електрическа енергия.

С писмо с вх. № Е-07-00-62/28.05.2013 г. **Областният управител на област Видин** изразява становище, че проблемите, до които може да доведе евентуалното отнемане на лицензиите на "ЧЕЗ Разпределение България" АД и "ЧЕЗ Електро България" АД биха били избегнати при осигуряване на гладък и плавен процес на поемане на дейността от назначения служебен оператор (особен търговски управител). Разписаната в ЗЕ процедура следва да се приложи, без да се създава риск за потребителите и съответно процедурата по отнемане на лицензията да не доведе до отрицателни социални и икономически последици в област Видин. Областният управител изразява становище, че предвид описаните актове за установяване на административни нарушения в решенията за откриване на процедури за отнемане на лицензиите, предходните нарушения на действащото законодателство и установеното системно заобикаляне на ЗОП е необходимо дружествата да понесат съответна отговорност. Лицензиите на двете дружества следва да бъдат отнети, ако се установи, че те не са преустановили нарушенията и не са предприели действия за отстраняване на вредните им последици. Към писмото на Областния управител на област Видин са приложени изискани от него становища по поставените въпроси от кметове на общини на територията на област Видин.

Съгласно писмото от **кмета на община Белоградчик**, след като има установени условия и стандарти за извършване на лицензионна дейност, то при нарушаване на тези условия и стандарти на определен в закона праг на търпимост е нормално лицензията да бъде отнета. Недопустимо е отнемането на лицензията да става заложник на съществуващ риск от отрицателни социални и икономически последици или нарушаване на сигурността и обществения ред. Ако нарушенията са сериозни и системни, то неотнемането на лицензията може да доведе до сигурни отрицателни социални и икономически последици и да представлява не по-малък риск от нарушаване на сигурността и обществения ред.

Съгласно писмото от кмета на община Бойница възможни са два варианта. При първия вариант, ако отнемането на лицензията доведе до спиране на електрическото захранване, това би отдалечило общината и би довело до катастрофални последици – увеличаване на кражбите по домовете поради липса на улично осветление, сериозни затруднения в работата на общинските служби, детските градини и училища, центрове за настаняване от семеен тип и едно защитено жилище, спиране на работа на домашен социален патронаж и проект „общинска трапезария”, унищожаване на големи количества хранителни продукти, съхранявани чрез замразяване. При втория вариант, ако отнемането на лицензията не доведе до спиране на електрическото захранване, при появата на нов оператор даже може да се очакват и по-изгодни условия при предоставяне на услугата.

В писмо от **кмета на община Видин**, получено по електронна поща в областна управа Видин, се изразява становище, че отнемането на лицензиите, ако не доведе до спиране на подаването на електрическа енергия, не би довело до негативни последици, освен евентуални съкращения на работещи в район Видин. При условие, че има проблем с електроснабдяването, според кмета на община Видин последиците ще са непредвидими. В писмо кметът на община Грамада изразява становище, че негативни социално-икономически последици от отнемането на лицензиите могат да възникнат само при

прекратяване на електроснабдяването.

В писмо **кметът на община Димово** изразява становище, че след като има установени условия и стандарти за извършване на лицензионна дейност, то при нарушаване на тези условия и стандарти на определен в закона праг на търпимост е нормално лицензията да бъде отнета. Недопустимо е отнемането на лицензията да става заложник на съществуващ риск от отрицателни социални и икономически последици или нарушаване на сигурността и обществения ред. Ако нарушенията са сериозни и системни, то неотнемането на лицензията може да доведе сигурни отрицателни социални и икономически последици и да представлява не по-малък риск от нарушаване на сигурността и обществения ред.

Съгласно писмото от **кмета на община Кула** неблагоприятни социални и икономически последици от евентуалното отнемане на лицензиите могат да възникнат в случай на преустановяване на разпределението/снабдяването с електрическа енергия, което не бива да се допуска, трудно би било да се преценят социалните и икономически последици от отнемането на лицензиите, но е изразено категорично становище че това няма да доведе до нарушаване на сигурността и обществения ред. Изразява становище също така, че именно статуквото на монополите е довело до нарушаване на сигурността и обществения ред преди няколко месеца

Кметът на община Чупрене, област Видин изразява становище, че общинската администрация на община Чупрене не е компетентна да отговори на поставените въпроси и не може да предвиди евентуалните социални и икономически последици.

В писмо с вх. № Е-03-07-4/29.05.2013 г. **Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията** изразява становище, че голяма част от търговските дружества и държавните предприятия от системата на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията не са клиенти на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД и „ЧЕЗ Електро България“ АД, а за останалите, счита, че отнемането на лицензиите няма да доведе до негативни последици, сривове и непредвидени аварии в електроснабдяването на клиентите.

В писмо с вх. № Е-03-10-27/29.05.2013 г. **Министърът на финансите** изразява становище, че Министърът на финансите е централен орган на изпълнителната власт, притежаващ отраслова функционална компетентност в сферите, определени с Устройствения правилник на Министерството на финансите, поради което не попада в кръга на държавните органи по чл. 79, ал. 3 от Наредба № 3, предвидени като компетентни в енергийния отрасъл.

В писмо с вх. № Е-04-00-699/28.05.2013 г. е изразено становището на **Агенция за приватизация и следприватизационен контрол**. Според изложеното в писмото: „Държавното участие в капитала на електроразпределителните дружества е обявено за приватизация по силата на чл.3, ал.1 от Закона за приватизация и следприватизационен контрол (ЗПСК).

Дружествата са включени в Приложение №2 към чл.35 а, ал.1 от ЗПСК - списък на търговски дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала, които са от значение за националната сигурност на Република България. С Решение № 426/11.06.2003 г. на Министерски съвет е приета Стратегия за приватизация на 7-те електроразпределителни дружества, а с Решение №521/24.07.2003г, на МС е прието допълнение към нея. С Решение от 29.07.2003 г. (обн., ДВ, бр. 69/05.08.2003 г.) на Народното събрание са одобрени Стратегията за приватизация на електроразпределителните дружества и допълнението към нея. В изпълнение на приетата Стратегия за приватизация, Агенцията за приватизация е определила метод за продажба на 7-те електроразпределителни дружества - публично оповестен конкурс. Продажбата е осъществена чрез провеждането на три самостоятелни конкурсни процедури на два етапа, с подаване на предварителни и окончателни оферти, като 7-те електроразпределителни дружества се групират в три пакета:

- Западна България

- 129 176 бр. акции, представляващи 67% от капитала на "Електроразпределение-Столично" ЕАД, София;
- 143 983 бр. акции, представляващи 67% от капитала на "Електроразпределение-София-Област" ЕАД, София;
- 80 802 бр. акции, представляващи 67% от капитала на "Електроразпределение-Плевен", Плевен.

- Югоизточна България

- 104 788 бр. акции, представляващи 67% от капитала на "Електроразпределение-Пловдив" ЕАД, Пловдив ;
- 126 094 бр. акции, представляващи 67% от капитала на "Електроразпределение-Стара Загора" ЕАД, Стара Загора.

- Североизточна България

- 100 567 бр. акции, представляващи 67% от капитала на "Електроразпределение-Варна" ЕАД, Варна;
- 88 306 бр. акции, представляващи 67% от капитала на "Електроразпределение-Горна Оряховица" ЕАД, Горна Оряховица.

На 28 октомври 2004 г. между Агенцията за приватизация и E. ON Energie AG, Германия е подписан договор за приватизационна продажба на акции от "Електроразпределение-Варна" ЕАД и "Електроразпределение-Горна Оряховица" ЕАД.

На 29 октомври 2004 г. между Агенцията за приватизация и EVN AG, Австрия е подписан договор за приватизационна продажба на акции от "Електроразпределение-Пловдив" ЕАД и "Електроразпределение-Стара Загора" ЕАД.

На 19 ноември 2004 г. между Агенцията за приватизация и CEZ a.s., Чехия е подписан договор за приватизационна продажба на акции "Електроразпределение-Столично" ЕАД, София, "Електроразпределение-София-Област" ЕАД, София и "Електроразпределение - Плевен" ЕАД.

В изпълнение на законовите изисквания за отделяне на търговската дейност от разпределението на електроенергия, в периода 2006 г- 2007 г. в дружествата е извършено реструктуриране, като са разделени дейностите по снабдяване и разпределение.

В резултат на това реструктуриране „Електроразпределение Столично" АД, „Електроразпределение София област" АД и „Електроразпределение Плевен" АД са разделили дейностите си по снабдяване и разпределение на електроенергия, като са прехвърлили дейностите по обществено снабдяване с електроенергия в „ЧЕЗ Електро България" АД, а дейностите по разпределение в „ЧЕЗ Разпределение България" АД.

Съответно "Електроразпределение - Пловдив"ЕАД се преобразува в дружество за разпределение - „ЕВН България Електроразпределение" АД, а "Електроразпределение -Стара Загора"ЕАД в дружество за снабдяване - „ЕВН България Електроснабдяване" АД.

"Електроразпределение - Варна" ЕАД и "Електроразпределение — Горна Оряховица" ЕАД са реструктурирани в "Е. ОН България Продажби" АД и "Е. ОН България Мрежи" АД.

В Договорите за приватизационна продажба на дружествата са предвидени ограничения за прехвърляне на акции, притежавани от Република България, като тези ограничения се прилагат докато Купувачът притежава не по-малко от 50% плюс една Акция на съответното Дружество и спират да се прилагат на 31 декември 2009 г.

Едновременно със сключване на приватизационните договори за продажба на 67 % от капитала на електроразпределителните дружества са сключени договори между акционерите, съответно Е ОН, ЕВН и ЧЕЗ от една страна и Министъра на енергетиката и енергийните ресурси на Република България от друга. В тези акционерни споразумения

са уредени въпроси, свързани с корпоративното управление на Дружествата, а правата, произтичащи от тях са инкорпорирани в уставите на Дружествата. Тези договори са налични единствено в Министерство на икономиката, енергетиката и туризма (МИЕТ).

От друга страна в уставите на "ЧЕЗ Електро България" АД, гр. София и "ЧЕЗ Разпределение България" АД, гр. София е предвидено условие за прехвърляне на акции, притежавани от държавата, което прехвърляне води до намаляване на акционерното участие на държавата под 25% от капитала. Това условие касае изменение на устава на дружеството в частта мнозинства при вземане на решенията на общото събрание и надзорния съвет. Аналогични разпоредби има и в уставите на "ЕВН България Електроразпределение" АД, гр. Пловдив и "ЕВН България Електроснабдяване" АД, гр. Стара Загора.

В уставите на "Е. ОН България Продажби" АД, гр. Варна и "Е. ОН България Мрежи" АД, гр. Горна Оряховица не е предвидено подобно условие.

През 2011 г. от МИЕТ са предприети и осъществени действия по свикване на общи събрания и промяна на уставите на дружествата в съответствие с намерението на държавата да извърши продажбата на миноритарните си дялове в електроразпределителните дружества чрез публично предлагане на "Българска Фондова Борса-София" АД, след промяна в статута на дружествата, а именно придобиване на статут на публични дружества съгл. Закона за публично предлагане на ценни книжа. "ЧЕЗ Разпределение България" АД и "ЧЕЗ Електро България" АД

С Решение №3220-П/03.05.2011 г. АПСК определя метод за продажба на пакет от 63 624 броя акции, представляващи 33% от капитала на "ЧЕЗ Разпределение България" АД, гр. София и пакет от 1 650 броя акции, представляващи 33% от капитала на "ЧЕЗ Електро България" АД, гр. София чрез публично предлагане на "Българска Фондова Борса-София" АД.

С Решение №1673-А/13.05.2011 г. АПСК открива процедура за провеждане на конкурс за избор на инвестиционен посредник за продажба на горепосочените пакети акции.

В резултат на проведеният конкурс за избор на инвестиционен посредник, с Решение №3225-ПУ22.06.2011 г. АПСК определя "Централна кооперативна банка" АД, гр. София за участник, спечелил конкурса за избор на инвестиционен посредник за продажба на пакет от 63 624 броя акции, представляващи 33% от капитала на "ЧЕЗ Разпределение България" АД, гр. София и пакет от 1 650 броя акции, представляващи 33% от капитала на "ЧЕЗ Електро България" АД, гр. София.

С писмо от 14.07.2011 г. МИЕТ в качеството си на орган, упражняващ правата на държавата по отношение на акционерното участие на държавата в "ЧЕЗ Разпределение България" АД, "ЧЕЗ Електро България" АД, на "ЕВН България Електроразпределение" АД и "ЕВН България Електроснабдяване" АД информира АПСК, че съгласува изборния метод за приватизация на държавния дял от посочените дружества, а именно публично предлагане на "Българска Фондова Борса-София" АД.

На 19.07.2011 г. АПСК сключи договор РД-03-03/19.07.2011 г. за инвестиционно посредничество с "Централна кооперативна банка" АД за приватизационна продажба на пакет от 33 % от капитала на "ЧЕЗ Разпределение България" АД, гр. София и 33 % от капитала на "ЧЕЗ Електро България" АД, гр. София.

На 15.08.2011 г., в резултат на съдействието от страна на МИЕТ, бяха проведени Общи събрания на акционерите на "ЧЕЗ Разпределение България" АД и "ЧЕЗ Електро България" АД, на които са взети решения за промяна на вида на акциите на дружествата от налични в безналични.

С писмо от 02.11.2011 г. МИЕТ е поискало съгласие от АПСК по смисъла на чл.28, ал.7 от ЗПСК за намаляване на държавното участие в "ЧЕЗ Разпределение България" АД и "ЧЕЗ Електро България" АД, чрез внасяне на непарична вноска в капитала на ДКК.

С Протоколно решение №1284/08.11.2011 г. Изпълнителния съвет на АПСК дава съгласия за намаляване на държавното участие в "ЧЕЗ Разпределение България" АД и "ЧЕЗ Електро България" АД в съответствие с Решение №399 от 14.06.2010 г. на Министерски съвет на Република България и при спазване на всички относими разпоредби на действащото българско законодателство

С писмо от 08.12.2011 г. МИЕТ уведомява АПСК, че на 08.12.2011 г. е вписано увеличаването на капитала на ДКК с 652 740 лева, чрез непарична вноска, с предмет правото на собственост на държавата върху 63 624 броя акции, представляващи 33% от капитала "ЧЕЗ Разпределение България" АД и 1 650 броя акции, представляващи 33% от капитала на "ЧЕЗ Електро България" АД.

С писмо от 12.12.2011 г. МИЕТ предоставя на АПСК Протокол №РД-21-204/09.12.2011 г. на министъра на икономиката, енергетиката и туризма и Протокол №21 от заседание на съвета на директорите на ДКК.

В изпълнение на Договора, на 28.03.2012 г. инвестиционният посредник- "Централна кооперативна банка" АД е представил в АПСК:

- проспект за публично предлагане на 63 624 акции от капитала на "ЧЕЗ Разпределение България" АД и за допускане до търговия на регулиран пазар на всичките 192 800 акции на "ЧЕЗ Разпределение България" АД;

- проспект за публично предлагане на 1 650 акции от капитала на "ЧЕЗ Електро България" АД и за допускане до търговия на регулиран пазар на всичките 5 000 акции на "ЧЕЗ Електро България" АД.

На 08.05.2012 г. "Централна кооперативна банка" АД депозира в АПСК копия от регистрираните в КФН Заявления по чл.78, ал.1 от ЗППЦК за потвърждаване на Проспекти за публично предлагане на ценни книжа и допускане на ценни книжа до търговия на регулиран пазар на "ЧЕЗ Разпределение България" АД и "ЧЕЗ Електро България" АД.

В изпълнение на Договора на 10.08.2012 г. инвестиционният посредник - "Централна кооперативна банка" АД, е представил в АПСК:

- Анализ за определяне на стойността на предложените за продажба акции от капитала на дружествата;

- Стратегия за процеса на публично предлагане на акциите на дружествата.

На свое заседание от 19.09.2012 г. КФН потвърди проспектите за допускане до търговия на регулиран пазар на емисии акции, издадени от "ЧЕЗ Разпределение България" АД и "ЧЕЗ Електро България" АД. Със същото решение КФН вписва в публичния регистър "ЧЕЗ Разпределение България" АД и "ЧЕЗ Електро България" АД.

С Протоколно решение №2044/18.10.2012 г. Изпълнителния съвет на АПСК взе решение Изпълнителния директор на АПСК да подпише Наредвания по чл. 3.1. и 3.2. и чл. 5.1. от Договор РД-03.03/19.07.2011 г. за инвестиционно посредничество при публично предлагане на акции.

Продажбата на пакетите акции стартира на 29.10.2012 г. на "Българска Фондова Борса-София" АД и приключи на 02.11.2012 г.

<i>Дружество</i>	<i>Брой акции (бр.)</i>	<i>Обща продажна стойност (ле.)</i>
"ЧЕЗ Разпределение България" АД, гр. София	63624	100235894,81
"ЧЕЗ Електро България" АД, гр. София	1650	14759490,66

В заключение в писмото се казва, че предвид статута на АПСК - орган оправомощен по силата на ЗПСК за осъществява приватизация при спазване на нормативно установените разпоредби, АПСК няма компетентност и правомощия за анализ на социалните и икономическите последици от отнемането на Лицензия № Л-135-

07/13.08.2004 г., издадена на "ЧЕЗ Разпределение България" АД за извършване на дейността "разпределение на електрическа енергия" и Лицензия № Л-135-07/13.08.2004 г., издадена на "ЧЕЗ Електро България" АД за извършване на дейността "снабдяване с електрическа енергия".

В писмо с вх. № Е-03-02-31/30.05.2013 г. **Министърът на вътрешните работи** изразява становище, че няма пряко отношение към изготвянето на анализи за социалните и икономически последици, свързани с евентуалното отнемане на лицензиите на „ЧЕЗ Разпределение България” АД и „ЧЕЗ Електро България” АД. Според писмото въпросите, касаещи сигурността на електроснабдяването са относими към функционалната компетентност на МИЕ и ДАНС.

С писмо с вх. № Е-07-00-64/30.05.2013 г. **Областният управител на област София** изразява становище, че съгласно чл. 71 от Наредба № 3 ДКЕВР е единствено компетентната институция, която да вземе решение за отнемане. Съгласно Конституцията и Закона за администрацията областният управител е териториален орган на изпълнителната власт и едно от правомощията му е да упражнява общ контрол за законосъобразност върху действията на органите на местна власт и върху териториалните структури на органите на изпълнителната власт. Същият няма компетентност по нормативните актове, свързани с производството по отнемане на лицензия за извършване на дейности в енергетиката. Обществената значимост на въпросите и безспорното им отражение върху социалния и икономически живот в страната изисква вземане на информирано решение от органите на държавно управление, както и компетентна оценка от водещи специалисти за социалните и икономически последици от евентуалното отнемане на лицензиите. Тази експертиза трябва да бъде направена според изложените и в публичното пространство становища след обстоен анализ на всички документи за осъществяване на процеса на възлагане и извършване на разпределение и доставка на електрическа енергия.

С писмо с вх. № Е-07-00-65/31.05.2013 г. **Областният управител на област Благоевград** изразява становище, че подкрепя решението на ДКЕВР за откриване на процедура по отнемане на лицензията на „ЧЕЗ Електро България” АД. В писмото се казва, че са налице големи социални напрежения, които са довели до ескалации сред населението, както и невъзможност за заплащане на сметките за ток, поради обедняването на хората през годините на всеобща криза. Това според областния управител мотивира становището за премахване на монопола не само в енергетиката, но и в други съществени битови отрасли. В същото време в писмото се казва, че Областна администрация Благоевград не би могла да се ангажира с конкретни мнения за социално-икономическите последици и сигурността на снабдяването с електрическа енергия, тъй като това следва да се направи от компетентни органи след анализ на производството, натовареността на мощностите, както и реализацията на произведената електрическа енергия, вкл. за износ. Предлага се голяма медийна кампания в посока на разясняване на проблемите и вземане на адекватно решение.

В писмо с вх. № Е-03-15-8/31.05.2013 г. **Министърът на околната среда и водите** изразява становище, че МОСВ е отговорно за спазване на екологичните норми при производство на енергия в страната, поради което повдигнатите въпроси са извън компетентността на МОСВ.

С писмо с вх. № Е-07-00-66/31.05.2013 г. **Областният управител на област Враца** изразява становище, че не може да предостави становище за значението на отнемането на съответните лицензии, както и влиянието, което това би оказало върху потребителите, поради кратките срокове и липсата на достатъчно информация за последиците.

В писмо с вх. № Е-03-09-1/04.06.2013 г. **Министърът на труда и социалната политика** изразява становище, че в случай на отнемане на лицензията на ЧЕЗ би следвало ДКЕВР да определи друг лицензиант (служебен оператор), който да упражнява дейността

за съответната територия до изтичането на срока на спряната лицензия, като това може да бъде държавна или частна фирма. Независимо колко ще продължи процедурата по отнемане на лицензиите, трябва да се гарантира електроснабдяването на гражданите. Според писмото, няма да има значителни социални последици от евентуалното отнемане на лицензиите, ако това не доведе до затруднения с електроснабдяването на населението.

Становището на г-н Камбуров – прокурор от отдел „НЗЗОИПГ” при ВАП е отразено в писмо с вх. № Е-08-00-62/07.06.2013 г. в отговор на искане от председателя на ДКЕВР до **Главния прокурор**. В становището се посочва, че от разписаните в Конституцията и закона за съдебната власт функции на прокуратурата липсва законова възможност същата да изготви и представи на органите на изпълнителната власт становище за настъпването на каквито и да било социални и икономически последици от евентуално действие /бездействие/ на тези органи. Прокуратурата има конституционно и законово задължение за следи за спазване на законността и да предприема действия в определение от закона случаи за отмяна на незаконосъобразни актове, издадени от държавните и общински органи. В този смисъл, в писмото се изразява становище, че прокуратурата не попада в категорията на органите, компетентни да дават становище по направеното от ДКЕВР искане по чл. 79, ал. 3 от Наредба № 3.

В писмо с вх. № Е-03-14-1/07.06.2013 г. **Министърът на здравеопазването** изразява становище, че отнемането на лицензиите би имало социални последици, свързани с опазване на общественото здраве, само в случай, че това би довело до нарушаване на електроснабдяването, като последиците ще зависят от продължителността на прекъсването и обхвата на засегнатата територия. В случай, че в резултат на евентуалното отнемане на лицензиите, настъпят процеси на неритмично доставяне или преустановяване на доставката на електрическа енергия в лечебните заведения, това би довело до фатални последици за пациентите. При условие, че предприетите мерки гарантират, че няма да се допусне нарушаване на непрекъснатостта на електроподаването, то няма да се създадат условия за възникване на риск за системата на здравеопазването.

В писмо с вх. № Е-03-03-3/12.06.2013 г. **Министърът на отбраната** изразява становище, че по отношение на социалните и икономически последици от евентуалното отнемане на лицензиите, настъпването на такива събития няма да окаже пряко отрицателно влияние върху дейността на военните формирования от Българската армия в Западна България. По отношение на въпроса за липсата на сигурност на снабдяването с електрическа енергия, то същото би затруднило дейността на военните формирования. Би довело до непланиран, по-висок разход на дизелово гориво за захранване на електроагрегатите, предназначени за осигуряване на алтернативно електрозахранване на военни обекти и техника. Предприемането на предвидените в законодателството мерки при отнемане на лицензиите, ще гарантира сигурността на снабдяването на клиентите и ще предотврати възникването на опасност за националната сигурност и обществения ред.

В писмо с вх. № Е-03-12-1/17.06.2013 г. **Министърът на образованието и науката** предоставя информация за броя на училищата, детските градини на територията на областите, обслужвани от „ЧЕЗ Разпределение България” АД и „ЧЕЗ Електро България” АД.

В писмо с вх. № Е-03-00-1/25.07.2013 г. изпълняващият функциите **председател на ДАНС** уведомява, че в изпълнение на разпореждане на Главния прокурор, на органите на ДАНС е възложено извършването на проверка, материалите от която са изпратени на органите на прокуратурата, поради което на основание чл. 198 от НПК ДАНС не може да предостави исканата в писмото от ДКЕВР информация.

С писмо с вх. № Е-03-00-1/14.10.2013 г. председателят на **КЗК** информира, че с Решение № 588/22.05.2013 г. по преписка КЗК-516/2013 г. КЗК е приела становище относно социалните и икономическите последици от евентуалното отнемане на лицензиите на „ЧЕЗ Електро България” АД и на „ЧЕЗ Разпределение България” АД, както и за значението на отнемането на лицензиите за сигурността на снабдяването с

електрическа енергия на клиентите в Западна България. Съгласно заключението в цитираното решение “Въз основа на гореизложеното и на основание чл. 60, ал. 1, т. 24 от ЗЗК, КЗК застъпва становището, че при провеждане на процедурата по отнемане на лицензия на енергийно предприятие ДКЕВР, в качеството ѝ на специализиран държавен орган в областта на регулирането на дейностите в енергетиката, е компетентната институция, която следва да прилага стриктно секторното законодателство в областта на енергетиката. В същото време, обаче, отчитайки регламентираната в чл. 79, ал. 3 от НЛДЕ законовата възможност на секторния регулатор да поиска становища от компетентните държавни и общински органи относно отнемането на лицензия, КЗК застъпва принципното становище, че:

1) от гледна точка на политиката на конкуренцията счита, че дейността на ДКЕВР по лицензиране на доставчиците на услугите „обществено снабдяване с електрическа енергия“ и „разпределение на електрическа енергия“ следва да се осъществява при стриктно спазване на принципните положения, залегнали в нормативната уредба, осигуряващи равни възможности на всички предприятия за участие на съответния пазар;

2) секторният регулатор следва да гарантира стриктното прилагане на нормативно уредената процедура по отнемането на лицензия, както и основните принципи във връзка с конкуренцията, а именно:

- развитие на конкурентен вътрешен пазар на електроенергия и природен газ в рамките на ЕС, както и отваряне на пазара за всички клиенти и доставчици в ЕС;
- развитие на конкурентни и добре функциониращи регионални пазари в рамките на ЕС;
- предотвратяване и недопускане на ограничаване или нарушаване на конкуренцията на енергийния пазар;
- осигуряване на равнопоставеност между отделните категории енергийни предприятия;
- създаване на стимули за развитието на конкурентен пазар за дейности в енергетиката;
- равнопоставен достъп на нови участници до мрежите и пазара;
- обезпечаване възможностите на клиентите за избор и смяна на доставчика, осигуряване защита на потребителите на енергийни услуги;

3) секторният регулатор следва да гарантира осигуряване сигурността на електрозахранването и осигуряването на непрекъснатостта на доставката на електроенергия, както и защита интересите на крайните клиенти, чрез предвидените в ЗЕ и НЛДЕ мерки и процедури;

4) секторният регулатор следва да гарантира продължаване на процеса на либерализация на енергийния пазар, съобразно принципите от Третия енергиен либерализационен пакет. КЗК счита, че стриктното спазване и прилагане на горепосочените принципи ще гарантира създаването на един ефективен и конкурентен енергиен пазар, който ще осигури повишаване благосъстоянието на потребителите и на обществото като цяло.”

С писмо вх. № Е-03-00-1/23.10.2013 г. от **Министерство на земеделието и храните** е изразено становище в подкрепа на отнемането на лицензиите при наличието на правни основания независимо от икономически или социални последици.

С писмо вх. № Е-03-00-1/17.10.2013 г. е постъпило становище от **областния управител на област Перник**, съгласно което Областната администрация – Перник не разполага с необходимите информационни анализи и договори, сключени от Република България с дружествата, поради което не може да се произнесе относно социалните и икономически последици от евентуалното отнемане на лицензиите, от друга страна се казва, че „изгонването на инвеститора от страната ни би довело до негативен и обществен спад в доверието от страна на инвеститори в бъдещ план.”

В писмо с вх. № Е-03-00-1/31.10.2013 г. **Министерство на външните работи** е изразно становище, че евентуалното отнемане на лицензиите като част от инвестиционния процес между България и Чехия ще се отрази, поне временно, на общото състояние на двустранните отношения. В писмото се казва още, че независимо от факта, че във

външнополитически план евентуалното отнемане на лицензиите на двете дружества би имало съществени негативни последици, то въпреки това, решението за подобно действие следва да се вземе след обстоен анализ на сключените договори, произтичащите от тях задължения и тяхното изпълнение, както и реалните социално-икономически последици. Препоръчва се също така да се извърши проучване на международната арбитражна практика с оглед последиците за страната ни при евентуални усложнения в случай на арбитраж. Във връзка с изложеното в писмото, следва да се отчете, че в процедурата за отнемане на лицензия за извършване на дейност по ЗЕ, ДКЕВР има изчерпателно уредени в закона правомощия и не може да извърши анализ на сключените международни договори, произтичащите от тях задължения и тяхното изпълнение.

Постъпили са и писма от Областен управител на област Кърджали, Областен управител на област Разград, Областен управител на област Смолян, Областен управител на област Добрич, Областен управител на област Шумен, Областен управител на област Пазарджик, в които се информира ДКЕВР, че „ЧЕЗ Разпределение България“ АД не предоставя услуги на териториите на посочените области.

Въз основа на горните факти и обстоятелства се налагат следните правни изводи

Процедурните правила в откритото производство за отнемане на лицензията на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, предвидени в ЗЕ, НЛДЕ /отм./, прилагана в настоящото административно производство за периода от откриването на процедурата до датата на отмяната ѝ, и Наредба № 3 за лицензиране на дейностите в енергетиката, прилагана в настоящото административно производство след отмяната на НЛДЕ, са спазени.

Съгласно чл. 59, ал. 1, т. 2, предложение 1 от Закона за енергетиката *„Комисията, след писмено предупреждение с определен срок, отнема лицензията, когато лицензиантът не изпълнява задълженията си по издадената лицензия.“*

Условията и редът за отнемане на лицензия по ЗЕ се уреждат от Наредба № 3. Съгласно чл. 80, ал. 2 от Наредба № 3 /аналогична е разпоредбата на чл. 74, ал. 2 от НЛДЕ отм./ комисията преценява дали дадено нарушение на лицензията или закона съставлява основание за отнемане на лицензията в зависимост от неговата значимост за непрекъснатото и сигурно снабдяване на клиентите, нарушаване целите и принципите на ЗЕ и/или системно нарушение от лицензианта на задълженията по лицензията или закона.

Извършването на преценката дали дадено нарушение съставлява основание за отнемане на лицензията налага изясняване на съдържанието на понятието „нарушение“, използвано в приложимата към отнемането на лицензия по ЗЕ правна уредба.

За да бъдат изяснени характера и съдържанието на понятието „нарушение“ в процедурата по отнемане на лицензия по ЗЕ, на първо място следва да се изясни характера и съдържанието на самата процедура по отнемането на лицензия. В съдебната практика и в правната доктрина е дискусионен въпросът дали отнемането на лицензия за определена дейност е принудителна административна мярка или е друго административнопроцесуално действие.

Независимо от това дали отнемането на лицензията ще бъде квалифицирано като принудителна административна мярка или като друго административнопроцесуално действие, безспорно е, че актът, с който се отнема лицензията, е индивидуален административен акт. Съгласно ЗЕ отнемането на лицензия е производство, което се развива на основанията, посочени в чл. 59 ЗЕ и по процедурата, описана в Наредбата. Процедурата по отнемане на лицензия е вид административна принуда, която е различна от административнонаказателната отговорност. Този извод се потвърждава и от буквалното тълкуване на ал. 5 на чл. 59 ЗЕ, според която: *„Отнемането на лицензия не*

изключва търсенето на административнонаказателна или наказателна отговорност за извършено нарушение, ако съществуват предпоставки за това.“. Отнемането на лицензия е производство, което е самостоятелно и независимо от административнонаказателното, и може да протече дори и при липса на предпоставки за търсене на административнонаказателна отговорност. В този смисъл е и преобладаващата съдебна практика (Решение № 5150 от 17.04.2009 г. на ВАС по адм. д. № 2490/2009 г., VII о, Решение № 7075 от 4.07.2007 г. на ВАС по адм. д. № 4166/2007 г., V о., Решение № 9158 от 11.08.2008 г. на ВАС по адм. д. № 12665/2007 г., 5-членен с-в, Решение № 9551 от 13.07.2009 г. на ВАС по адм. д. № 5136/2009 г., VII о).

Предвид горното, разпоредбите на Закона за административните нарушения и наказания са неприложими към процедурата по отнемане на лицензия и тя се развива самостоятелно, независимо дали ще бъде реализирана административнонаказателна отговорност. Следователно и „*нарушенията*“, предвидени в член 59 ЗЕ и Наредбата като основания за отнемане на лицензията, не представляват *административни нарушения* по смисъла на ЗАНН, а друг вид закононарушения. Те биха могли да бъдат и административни нарушения и да са установени с акт за установяване на административно нарушение или наказателно постановление по смисъла на ЗАНН, но това не е задължително. Съгласно чл. 6 от ЗАНН, административното нарушение представлява *деяние (действие или бездействие), което нарушава установения ред на държавното управление, извършено е виновно и е обявено за наказуемо с административно наказание, налагано по административен ред*. От тази формулировка на законодателя става ясно, че административното нарушение е винаги противоправно деяние, т.е. с него винаги се нарушава закона. Същевременно обаче деянието освен противоправно трябва и да е наказуемо. От анализа на хипотезите в чл. 59, ал. 1 от ЗЕ е видно, че не винаги предвидените основания за отнемане на лицензията представляват административни нарушения по смисъла на ЗАНН, т.е. в някои случаи липсват основните характеристики на административното нарушение, а именно противоправност и наказуемост, тъй като не за всички хипотези са предвидени състави в административнонаказателните разпоредби на закона, нито пък санкции за извършване на съответните деяния (чл. 59, ал.1, т. 4 от ЗЕ).

По-интересен е въпросът с първите две хипотези на чл. 59 ал. 1, ЗЕ, когато лицензиантът не изпълнява или нарушава глава 6 и 7 от ЗЕ. Макар и да липсват изрични състави за тези нарушения, в чл. 206, ал. 1 е предвиден общ състав за нарушение на ЗЕ и лицензията, който е скрепен с имуществена санкция. Означава ли това, че тези нарушения представляват задължително административни нарушения и следва да бъдат установени с влязло в сила наказателно постановление по реда на ЗАНН? Считаме, че от тълкуването на нормата на чл. 59, ал. 1 ЗЕ такъв извод не може да бъде направен. Ако волята на законодателя беше основание за отнемане на лицензията да бъде влязло в сила наказателно постановление, това щеше да е изрично споменато, както това е направено в ал. 2 на същия член – „*Лицензията се отнема и когато на лицензианта е отнета с влязъл в сила административен акт лицензия за експлоатация на ядрено съоръжение, издадена по Закона за безопасно използване на ядрената енергия*“.

Подобен е законодателният подход и в други закони, установяващи лицензионни и разрешителни режими. Така например разпоредбата на чл. 167, ал. 5 от Закона за устройство на територията изрично предвижда, че удостоверение за извършване на дейностите по чл. 166, ал. 1, т. 1 се отнема при наличие на влезли в сила две наказателни постановления, с които са наложени имуществени санкции на юридическото лице или на едноличния търговец или влезли в сила три наказателни постановления за срок една година на физическите лица, които упражняват дейностите от и за сметка на вписаното в регистъра юридическо лице или едноличен търговец.

Наредбата за лицензиране на дейностите в енергетиката (отм.) предвиждаше като едно от основанията за откриване на процедурата по отнемане на лицензията наличие на

съставен акт за установяване на *съответното нарушение*. Тук отново законодателят не е посочил изрично, че става въпрос за акт за установяване на **административно** нарушение. В свързаната съдебна практика обаче беше възприето, че тук става въпрос за акт за установяване на административно нарушение, който комисията издава в рамките на правомощията си (Решение № 11410 от 02.09.2013 г. ВАС), но не и за наказателно постановление. В този случай актът за установяване на административно нарушение ще бъде основание за започване процедура за отнемане на лицензия и паралелно с това административнонаказателно производство. Двете производства би следвало да протичат независимо едно от друго и решаващият орган би могъл да се произнесе с решение за отнемане на лицензията независимо дали ще бъде реализирана административно наказателна отговорност на лицензианта (арг. от чл. 59, ал. 5), т.е. не се изисква изрично да има влязло в сила наказателно постановление. Уредбата по отменената Наредба е объркваща, защото актът за установяване на административно нарушение по смисъла на ЗАНН, не представлява самостоятелен краен акт, а само завършва първата фаза в административно-наказателното производство, която подготвя втората основната фаза, а именно издаване на наказателно постановление. Именно във фазата по издаване на наказателно постановление решаващият орган решава спасен ли е законът в първата фаза на процеса и определя извършено ли е или не **административно нарушение** (*Проф. Кино Лазаров, доц. Иван Тодоров, Административен процес*). Възможно е въпреки наличието на АУАН, административнонаказващият орган да установи, че деянието не е нарушение на закона, не е извършено от лицето, посочено в акта, или деянието не може да му се вмени във вина. Също е възможно и деянието да представлява административно нарушение, но поради изтекла давност да не се стигне до издаване на наказателно постановление. Това обаче не би могло да попречи на процедурата по отнемане на лицензията, която се развива независимо от административно-наказателната. В този смисъл е и съдебната практика, както следва Решение № 10211 от 8.07.2013 г. на ВАС по адм. д. № 1735/2013 г., VII о., Решение № 90 от 5.01.2009 г. на ВАС по адм. д. № 12853/2008 г., VII о.).

С новата НАРЕДБА № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката отпада изискването при откриване на процедура за отнемане на лицензията да е налице акт за установяване на нарушението. Изрично указано е, че процедура за отнемане на издадена лицензия се открива с решение на комисията в случаите по чл. 59 ЗЕ. Това недвусмислено показва волята на законодателя да разграничи нарушенията, които са основание за отнемане на лицензията, и административните нарушения, които са основание за налагане на административнонаказателна отговорност. В случая е осигурен от закона ред за защита на засегнати интереси посредством обжалване на решението за отнемане на лиценза.

Член 76 от ЗЕ възлага на Комисията самостоятелни правомощия по контрол на извършваните лицензионни дейности с условията на издадените лицензии. Ако в рамките на тези правомощия Комисията констатира нарушение на лицензията, би могла да започне процедура по отнемане на лицензията (чл. 77, ал. 2, т.3) и направените в тази процедура констатации ще подлежат на самостоятелен съдебен контрол в рамките на обжалването на индивидуалния административен акт, постановяващ отнемането.

Отделно, в друга точка са посочени правомощията на комисията по издаване на актове за установяване на административни нарушения и наказателни постановления (чл.77, ал. 2, т. 4), които от своя страна подлежат на съдебен контрол по съвсем различен ред.

Административно-наказателната отговорност за виновно неизпълнение на административноправни задължения е независима и самостоятелна от административната принуда като обвързващо едностранно властническо волеизявление. Между административният акт, с който се отнемат разрешени права на лицензианта, и наложеното на същия адресат административно наказание с наказателно постановление

няма обуславяща връзка, извън общия правопораждащ юридически факт - допуснатото закононарушение. Следователно, липсата или издаването на наказателно постановление не изключва постановяване на неблагоприятен административен акт за отнемането на лицензията. Самото наказателно постановление не е елемент от фактическия състав на процедурата за отнемане на лицензия.

Това не означава, че акт за установяване на административно нарушение или наказателно постановление не може да послужи като основание за започване на процедурата по отнемане на лицензията. Напротив, съгласно чл. 39, ал. 1 от АПК за установяване на фактите и обстоятелствата в административното производство се използват сведения, обяснения и други писмени доказателства и доказателствени средства, които не са забранени със закон и които са редовно събрани по реда, предвиден в АПК или в специалните закони (арг. от чл. 39, ал. 2 от АПК). Следователно актове за установяване на административни нарушения, наказателни постановления и изобщо всички доказателства, събрани по реда на ЗАНН, биха могли да се използват в рамките на процедурата по отнемане на лицензията и да се кредитират като доказателства за твърдените от решаващия орган факти.

Отделно правомощие на комисията по чл. 77, ал. 2 ЗЕ е да уведомява органите на специализирания контрол с оглед предприемането на мерки от кръга на тяхната компетентност.

При започване на производство по отнемане на лицензия на основание нарушение на бланкетното задължение на лицензианта да спазва действащото законодателство, комисията не би имала правомощия да установи нарушения на други закони, контролът за спазването на които не ѝ е възложен със закон. В тези случаи Комисията би следвало да се обърне към съответните компетентни органи за установяване и санкциониране на нарушението.

Следователно, когато става въпрос за нарушение на общото задължение на лицензианта за спазване на действащото законодателство или по-точно нарушение на други специални закони, различни от ЗЕ, контролът по спазването на които е възложен на други органи, а не на ДКЕВР, такова нарушение би следвало да бъде установено с влязло в сила наказателно постановление, издадено от съответния компетентен орган. Както и обратно, издаването на наказателни постановления за нарушения на действащото законодателство би могло да послужи на комисията за започване на процедура по отнемане на лицензията, без да е необходимо самата комисия да издава наказателни постановления за същите нарушения. Още повече, че при тази дейност следва да се спазва принципът, че никой не може да бъде наказан два пъти за едно и също нарушение.

От извършения правен анализ следва, че понятието „нарушение“ е използвано в приложимата към отнемането на лицензията по ЗЕ процедура в по-широк смисъл и наличието на влязло в сила наказателно постановление за конкретното нарушение не е елемент от фактическия състав на процедурата за отнемане на лицензия, с изключение на случаите, когато нарушението е на други специални закони, различни от ЗЕ, контролът по спазването на които е възложен на различни от ДКЕВР органи, такова нарушение би следвало да бъде установено с влязло в сила наказателно постановление, издадено от съответния компетентен орган. Поради това, за да прецени дали нарушенията, заради които е открита процедурата за отнемането на лицензията на „ЧЕЗ Електро България“ АД, са основания за отнемане на лицензията, комисията следва да извърши преценка за значимост за непрекъснатото и сигурно снабдяване на клиентите, за нарушаване целите и принципите на ЗЕ и/или за системност на тези нарушения, установени с АУАН № 7 и АУАН № 8 от 19.02.2013 г. По отношение на нарушенията, установени с АУАН №№ 23 и 24 от 19.02.2013 г. преценка не може да се извърши поради липсата на влезли в сила наказателни постановления на АДФИ.

От изложеното е видно, че уреденият в ЗЕ и НЛДЕ институт на отнемане на лицензия е предвиден като най-тежката възможна последица за нарушения на законодателството в областта на енергетиката. Господстващо в административноправната теория е мнението, че отнемането на лиценза представлява принудителна административна мярка. Основните аргументи за това са, че се налага с индивидуален административен акт, а не с правораздавателен акт. Също така, с някои изключения, правомощието на компетентния административен орган по отнемане на лиценза се извършва в условията на оперативна самостоятелност, в някои случаи и без участието на лицензианта. Всички горепосочени белези са безспорно присъщи на принудителните административни мерки и служат като основни ориентири при отграничаването им от административните наказания.

Преценка за значимост

Съгласно чл. 80 от Наредба № 3 комисията преценява дали дадено нарушение на лицензията или закона съставлява основание за отнемане на лицензията в зависимост от неговата значимост за непрекъснатото и сигурно снабдяване на клиентите, нарушаване целите и принципите на ЗЕ и/или системно нарушение от лицензианта на задълженията по лицензията или закона.

Критериите „значимост“, „системност“ и „нарушаване на принципите и целите на ЗЕ“ не са изведени на законово ниво.

Липсва количествен или качествен критерий, установен в законодателството, за определянето на дадено нарушение като „значимо“. Решаващият орган следва да прецени значимостта на всяко отделно нарушение, констатирано с акт за установяване на административно нарушение, въз основа на които е открита процедурата, като в преценката си се ръководи от принципите по чл. 23 от ЗЕ и от общите принципи на административния процес - законност, съразмерност, истинност, равенство, служебно начало, самостоятелност и безпристрастност. Комисията по смисъла на чл. 80, ал. 2 от Наредба № 3 следва да прецени значимостта на нарушението единствено от гледна точка на степента на влияние на същото върху непрекъснатото и сигурно снабдяване на клиентите (като се отчита кумуляцията „непрекъснатото и сигурно снабдяване“), целите и принципите на ЗЕ.

Съгласно чл.2, т.28 от Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия, „сигурност“ означава както сигурност на доставките, така и снабдяване с електроенергия и техническа безопасност. В §1, т.52 от Допълнителните разпоредби на Правилата за управление на електроенергийната система, приети от ДКЕВР, е посочено, че „сигурност“ е общо понятие за двата смисъла: "сигурност на електроснабдяването" и "техническа сигурност". Сигурност (надеждност) на електроснабдяване е мярка за способността на ЕЕС да осигури нуждите на потребителите в определено време, която се доминира от адекватността на производствената подсистема и сигурността на електропреносната и разпределителните мрежи.

„Непрекъснатост на снабдяването“ е понятие характеризиращо процес, който може да гарантира, че при критични обстоятелства нормалния процес е напълно възстановим в разумен срок, бързо, ефективно и с ограничена загуба на възможности.

Гарантирането на непрекъснато, сигурно и качествено снабдяване с енергия на потребителите е разписано като задължение в специалните условия на лицензията на електро разпределителното дружество.

Основните цели на ЗЕ са посочени в чл. 2 и те са създаване на предпоставки за:

- качествено и сигурно задоволяване потребностите на обществото от електрическа и топлинна енергия и природен газ;
- енергийно развитие и енергийна сигурност на страната при ефективно използване на енергията и енергийните ресурси;

- създаване и развитие на конкурентен и финансово стабилен енергиен пазар;
- енергийни доставки при минимални разходи;
- насърчаване на комбинираното производство на електрическа и топлинна енергия;
- развитие на инфраструктури за пренос и разпределение на електрическа енергия и природен газ и за пренос на нефт или нефтопродукти на територията на страната и през нея.

В чл. 23 от ЗЕ е посочено, че при изпълнение на регулаторните си правомощия комисията се ръководи от следните общи **принципи**:

1. насърчаване в тясно сътрудничество с АСРЕ, с регулаторните органи на другите държави - членки на Европейската комисия, и с Европейската комисия на развиването на конкурентен, сигурен и устойчив от екологична гледна точка вътрешен пазар на електроенергия и природен газ в рамките на Европейския съюз, както и на действителното отваряне на пазара за всички клиенти и доставчици в Европейския съюз, и осигуряване на подходящи условия за ефективната и надеждна експлоатация на електрическите и газовите мрежи, като се вземат предвид дългосрочните цели;

2. развиване на конкурентни и добре функциониращи регионални пазари в рамките на Европейския съюз;

3. предотвратяване и недопускане на ограничаване или нарушаване конкуренцията на енергийния пазар;

4. осигуряване на баланс между интересите на енергийните предприятия и клиентите;

5. осигуряване на равнопоставеност между отделните категории енергийни предприятия и между видовете клиенти;

6. създаване на стимули за развитието на конкурентен пазар за дейности в енергетиката, където има условия за това;

7. насърчаване интеграцията на пазарите, осигуряване на подходящи стимули и подкрепа за свързаните с това научноизследователски дейности;

8. създаване на стимули за ефективно развитие на сигурни, надеждни и ефикасни мрежи в съответствие с интересите на клиентите, интегриращи производство от различен мащаб на електрическа енергия от възобновяеми източници и разпределено производство;

9. стимулиране на инвестициите в инфраструктура по недискриминационен начин, равнопоставен достъп на нови участници до мрежите и пазара;

10. постигане на високи стандарти за предоставяните услуги от обществен интерес, обезпечаване възможностите на клиентите за избор и смяна на доставчика, осигуряване защита на потребителите на енергийни услуги;

11. създаване на стимули за енергийните предприятия за ефективност на регулираните дейности;

12. създаване на гаранции за защита на крайните клиенти;

13. създаване на условия за осигуряване на баланс между производството и потреблението на електрическа енергия на вътрешния пазар.

Прилагането на горните критерии към нарушенията на „ЧЕЗ Електро България“ АД, установени с АУАН №№ 7, 8 от 19.02.2013 г. води до следните изводи:

Нарушението по АУАН № 07 от 19.02.2013 г. е за непредставяне на поискана от ДКЕВР информация за сключени договори в указан от комисията срок. Вредносният резултат от това деяние е препятстване на възможността ДКЕВР да упражни своевременно контрол върху дейността на лицензианта, като следва да се отчете, че поисканата информация е постъпила в комисията със закъснение от около три часа. С оглед на малкото закъснение деянието е квалифицирано, като маловажен случай по смисъла на чл. 28 от ЗАНН от гледна точка тежестта на нарушението. Нарушението за непредставяне на информация в срок не е пряко свързано със сигурността и

непрекъснатостта на снабдяването и както бе посочено по-горе е маловажен случай и като такъв не противоречи на целите и принципите на ЗЕ.

Нарушението по АУАН № 08 от 19.02.2013 г. се изразява в нарушаване на установения механизъм за разплащане с обществения доставчик. Следва да се отчете, че „ЧЕЗ Електро България“ АД еднократно е нарушило установения с Методиката механизъм за разплащане, прилаган за целия ценови период. Извършеното нарушение от гледна точка на утвърдените за ценовия период необходими годишни приходи на обществения доставчик не оказва съществено влияние върху ликвидността му, като наред с това следва да се отчете и обстоятелството, че прихванатите суми са възстановени от „ЧЕЗ Електро България“ АД през времето на ценовия период. Във връзка с изложеното, извършеното нарушение няма отражение върху сигурността и непрекъснатостта на снабдяването с електрическа енергия и не е довело до нарушаване на целта по ЗЕ за създаване и развитие на конкурентен и финансово стабилен енергиен пазар.

Анализ на системността на нарушенията, които да включва период от 2 г. назад във времето.

Съгласно § 1, т. 2 от Наредба № 3 „системно нарушение на задълженията по лицензията или закона е налице, когато в двугодишен срок са извършени три или повече административни нарушения по ЗЕ или актовете по прилагането му“.

Законодателят изрично е посочил, че нарушенията трябва да са административни, поради което няма съмнение, че административно нарушение се установява само с влязло в сила наказателно постановление. Актът за установяване на административно нарушение е само първата фаза от административнонаказателния процес, а наличието на нарушение се установява от административнонаказващия орган с наказателно постановление. Производството е приключило и нарушението е безспорно, само когато адресатът е реализирал правото си на защита или се е отказал от него, т.е. наказателното постановление е влязло в сила.

В този смисъл системност на нарушение на практика означава, че по отношение на конкретно юридическо лице трябва да са налице минимум три влезли в сила наказателни постановления за нарушения, извършени в рамките на две последователни години. За периода от 13.11.2011 г. до 13.11.2013 г. „ЧЕЗ Електро България“ АД не е извършило три или повече административни нарушения, установени с влезли в сила наказателни постановления, издадени от председателя на ДКЕВР.

От гореизложеното може да се направи извод, че нарушенията на ЗЕ въз основа на които е започнала процедурата за отнемане на лицензията на "ЧЕЗ Електро България" АД не оказват влияние върху непрекъснатото и сигурно снабдяване на клиентите. За да прецени комисията, дали тези нарушения следва да доведат освен до административнонаказателни последици и до отнемане на лицензията по реда на ЗЕ, следва да се тръгне от правната природа на отнемането на лицензия, която както бе изтъкнато по-горе е вид принудителна административна мярка. Като такава тя следва да съответства с тежестта на извършеното нарушение. Решението и неговото изпълнение не могат да засягат права и законни интереси в по-голяма степен от необходимото за целта, за която решението се издава и да причинят вреди, явно несъвместими с преследваната цел (чл. 6 от Административно-процесуалния кодекс). Въз основа на извършения по-горе анализ така описаните нарушения в тяхната съвкупност не могат да обосноват необходимостта от отнемането на лицензията на "ЧЕЗ Електро България" АД от гледна точка на критериите на ЗЕ и Наредба №3.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 21, ал. 1, т. 1 и чл. 59 от Закона за енергетиката и чл. 80, ал. 2, чл. 81, ал. 1, т. 1 от Наредба № 3 за лицензиране на дейностите в енергетиката,

ДЪРЖАВНАТА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

Р Е Ш И:

Прекратява, откритата с решение № О1-Л-135-11 от 19.02.2013 г. на ДКЕВР, процедура по отнемане издадената на „ЧЕЗ Електро България” АД лицензия № Л-135-11/29.11.2006 г. за дейността снабдяване с електрическа енергия.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14 (четиринадесет) дневен срок.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Анжела Тонева

За ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

**Севастианна Григорова
съгласно Заповед №З-ОХ-82/12.11.2013 г.**